ISSN 0132-4462

1988 КВІТЕНЬ №8

Перець

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

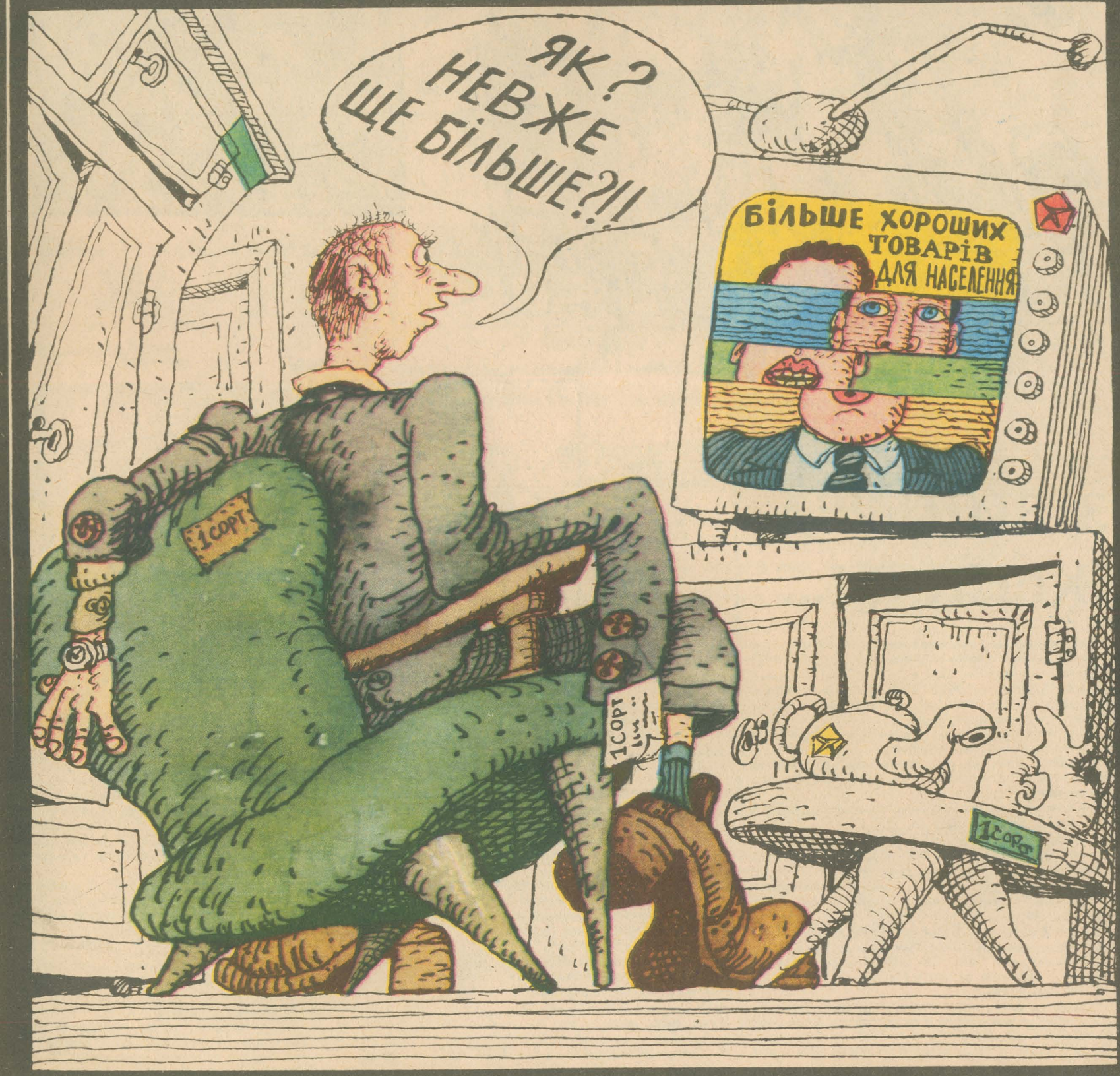

ЛИКИ ДВОЛИКИХ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

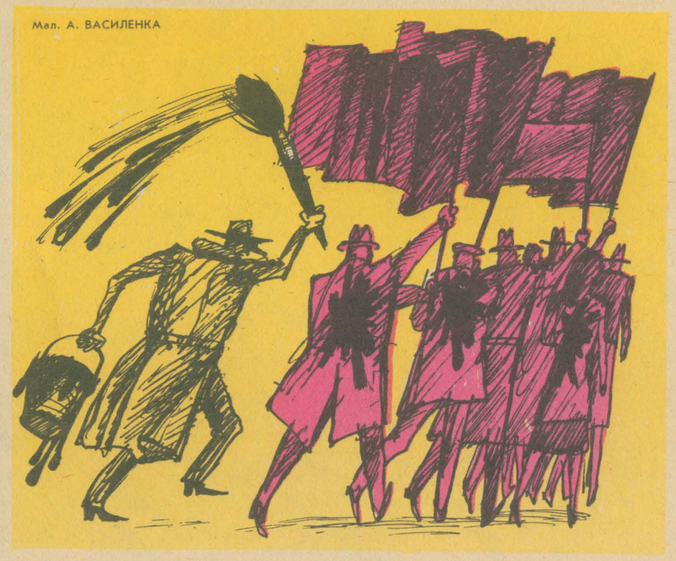

Хто з кумачем, а він — з квачем.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

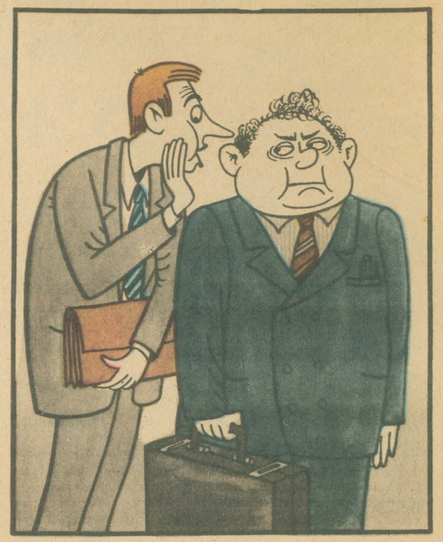

— Скажу вам по секрету: я — за гласність!..

Мал. О. КОХАНА

— Оце знайшли на вулиці. Каже, що він — загублене покоління застійного періоду.

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Якщо вже тебе позбавили персональної машини, то хоч персональну зупинку тролейбуса біля під'їзду організуй!..

Мал. А. БОРДУНІСА

— З бюрократизмом у нашій конторі ми боремося уже двадцять років. І поки я тут, боротьба не згасне!..

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

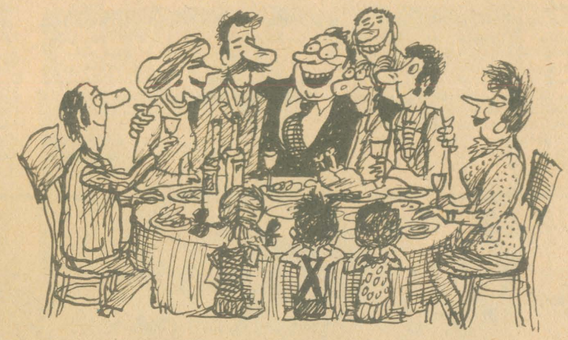

— Усе-таки непогано, дорогі родичі, що мене з посади директора зняли, а то вічно не з тими доводилося за столом сидіти...

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

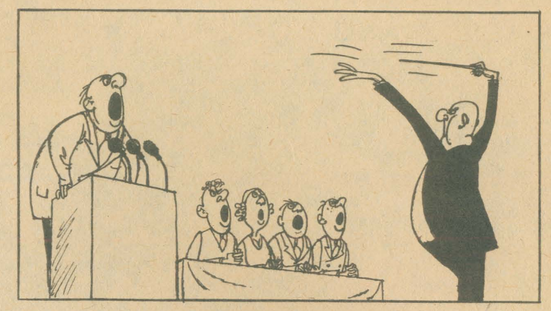

Без слів.

З ВИПЕРЕДЖЕННЯМ...

Для нас уже давно відома і давно звична команда:
— На ста-а-рт! Увага! Ма-а-р-ш!

Зірвались. Побігли. Що є сили. Одне поперед одного. З випередженням. Щоб, значить, обігнати і зайняти перше місце. А там — золота медаль. Звання чемпіона. Слава.

Це — в спорті. І там це чудово! І випередження. І золота медаль. І чемпіонство.

І чудово, коли ми дім, дитячі ясла чи лікарню побудуємо з випередженням. Але якісно. Без недоробок.

І чудово, коли шлях заасфальтуємо з випередженням. Але добротно. Надовго.

І чудово, коли санаторій чи будинок відпочинку для трудящих спорудимо достроково.

І ще чудово й похвально, коли ми...

Далі, як кажуть: «Стоп!» Давайте зупинимось. Отямимось. І зважимо. А чи все можна і чи все треба з випередженням?

Як у нас прийнято. І вже не тільки в свідомості, а в крові, у генах запрограмовано — все неодмінно з випередженням. І вже геть забуте мудре народне: «Не спіши поперед батька в пекло!»

І ось нам уроки!

Кінець кварталу. Нас охоплює розпач: бензину нема! У бензоколонках, як у вимені ялівки молока,— ні краплини пального.

І не в якомусь там районі. Не в якійсь там одній області.

Бензину нема «От Москвы до самых до окраин...»
— Де подівся бензин?
— Де машину заправити?

Не тільки приватну, а державну. Бо й на неї видають лише мізерних двадцять літрів.

— Не хвилюйтесь! — чуємо пояснення і запевнення.— Усе в повному порядку! Просто план реалізації пального виконали з випередженням!
— А коли ж бензин буде?
— У новому кварталі!

Чухаємо потилиці. Заганяємо машини в гаражі. Зриваємо план перевезення вантажів. Чекаємо нового кварталу. Щоб знову з випередженням.

З одним заспокоїлись. Інше допікає.
— Де м'ясо?
— Де ковбаса?
— Не хвилюйтесь! — знову заспокоєння.— М'ясо не пропало. Ковбаса теж. Все поїли. З великим апетитом. І з великим випередженням.
— А далі як? Адже апетит не пропав теж.
— А ви зуби на полицю! Ха-ха! — жартують ті, хто ближче до ковбаси.— Тижнів на два. Доки новий квартал почнеться. Щоб знали, як з випередженням гамати! Ха-ха!

Добре. З м'ясом почекаємо. З ковбасою почекаємо. А як бути з зубами? Чистити їх чи не чистити?

Дантисти наполягають на тому, що треба чистити. Інакше залишимося без зубів.
— А де ж зубна паста?

— Продали! Вичистили геть усю! Бо старалися з випередженням! — пояснюють нам.
— Коли ж буде?
— У новому кварталі!

Тільки з зубами внесли ясність, як інша біда: зникла паста для гоління, зникло дешеве туалетне мило, не стало простого одеколону.
— Де?
— Одеколон алкоголіки повипивали! З випередженням. Боріться з алкоголіками!
— А мило й паста для гоління? Вони що — пішли алкоголікам на закуску?
— Чекайте нового кварталу!

Почекаємо. Нам не звикати. Це в нас уже теж в генах. А тим часом обміркуємо: чи все треба робити з випередженням?

Уявляєте, тролейбус ходить тільки з випередженням. Люди ще не зайшли, не сіли, а він — шмиг... Доганяй вітер у полі!

То треба таке випередження?

Або ось вам дівча. Ще зелене. З вологою під носом. А рветься заміж. З випередженням. Бо йому радість. Втіха. А батькам?

На весілля — тисячі!
На придане — тисячі!
На утримання доньки й зятя... Сотнями теж не обійдешся.

Тепер те дівча мамою стало. З випередженням. Тато — дідом. З випередженням.
Мати — бабусею. З випередженням.

У хаті рейвах. Сварка. А там поділ квартири та майна. З випередженням.

А там — серцевий припадок.

А ще трохи, та й інфаркт у котрогось. З випередженням.

А не дай бог, у лікарню потрапили... Не встигли з коридора в палату влаштуватися, як вас уже виписують. З випередженням. Бо в лікарів свої зобов'язання. По охороні здоров'я трудящих. А кому хочеться догану за відставання отримувати?

Або людина якийсь проступок вчинила. Не зумисно. Обставини так склалися. А її в міліцію. Слідчий працює на совість. Швидко. З випередженням. Фактів не перевіряючи.

Потім суд. Він теж засідає з випередженням. Не слухаючи свідків. Не докопуючись до істини.

А з залу суду — прямісінько за грати. А там працюють нормально. Без випередження...

То все це треба?

Та навіть у побуті домашньому слід все з оглядкою. Чи викличе в нас апетит борщ, зварений з випередженням? М'ясо ще сире. Картопля — хрумтить, капуста — хрумтить. Ну, як? Смачно?

Ото нам і наука! Ото нам і уроки життя! З отим випередженням!

Не сіймо хліба, доки грунт не вигрівся!
Не варімо пива, доки не виграло!
Не будуймо блоків атомних електростанцій з випередженням! Доки не забезпечили якості!
Не лізьмо в начальство, доки розуму не набралися!
Навіть не сміймося з випередженням. Бо нас матимуть за дурнів!

Іван СОЧИВЕЦЬ.

м. Київ.

Батьки-ходаки,

або ж Навколошкільні відомчі ігри

Улітку 1984 року жителі селища Солоницівки, що в Дергачівському районі на Харківщині, надіслали до Ради Міністрів УРСР листа: дві сторінки — текст, а ще дві — підписи 98 авторів. Автори — батьки діточок шкільного віку — починали і закінчували листа проханням прискорити спорудження нової школи, бо стара таки дуже стара, до того ж не справляється з казково зростаючим контингентом дітвори. Річ у тім, що в Солоницівці будується ТЕЦ. Будівельники — переважно приїжджі хлопці та дівчата,— не звіряючи своїх планів з відомчими, необачно одружуються. А які наслідки неузгодженого з інструкціями кохання? Нові роти і батальйони малих солоницівців, про яких проектувальники станції й гадки не мали. Ось чому 1976 року, тобто до початку будівництва, селище мало близько шести тисяч жителів, а вже у 1984 році їх стало понад 17 з половиною тисяч. Так і пішло. Молоді сім'ї збільшують населення Солоницівки на двісті-триста дітей щороку, і їх треба вчити й виховувати якомога краще, як того вимагає шкільна реформа. Але як це зробити, коли стара школа, навіть працюючи у дві зміни, не в змозі охопити групами продовженого дня навіть третини учнів?..

У відповідь на цей крик батьківських душ не забарився лист із Харківського облвиконкому від 3 липня 1984 року:

«За дорученням Ради Міністрів УРСР виконком обласної Ради народних депутатів розглянув Вашого листа... Повідомляємо, що планом розвитку Харківської ТЕЦ-5 будівництво школи на 1176 учнівських місць передбачено в 1986 році. На адресу Ради Міністрів УРСР, через Держплан УРСР, направлено листа з проханням сприяти у залученні коштів міністерств і відомств на пайову участь у будівництві важливих для району об'єктів. Одночасно облвиконком звернувся до Міністерства енергетики і електрифікації УРСР з проханням наблизити строки будівництва школи в Солоницівці. З одержанням відповіді питання про проектування і виготовлення проектно-кошторисної документації буде розглянуто додатково. Заступник голови виконкому В. М. Байбиков».

Читали батьки і дивувалися тому, що доручення уряду республіки виконується стримуючим засобом листування обласних властей з міністерствами і відомствами. До того ж відразу звідкись виповзло непорозуміння. Проектно-кошторисна документація була вже по суті готовою, а про неї у відповіді говориться у невиразно майбутньому часі...

Батьки починають усе спочатку. Посилають свого ходака — голову батьківського комітету М. А. Линника — у Київ до солоницівського депутата Верховної Ради СРСР Є. В. Качаловського. Заступник Голови Ради Міністрів республіки Є. В. Качаловський у присутності ходака зателефонував у Міністерство енергетики і електрифікації УРСР, запропонувавши почати будівництво школи з трьохсот тисяч карбованців заділу.

Отже, доля, у вигляді домовленості на урядовому рівні, усміхнулася до солоницівської дітлашні ще того ж таки 1984 року. Однак, як це тоді, до перебудови, було модно, нижчі інстанції справу загальмували. Тодішній керуючий трестом «Південзахіденергобуд» М. С. Бондарчук навідріз відмовився братися за школу. Він, мовляв, безпосередньо підпорядкований московському главку, от хай звідти ним і керують. Хоч, як це дивно, його підтримали директор ТЕЦ-5 О. Т. Плаксин та начальник будівельного управління цієї ТЕЦ П. Й. Разбицький. Вони пояснили свою позицію тим, що, мовляв, шукали і вдень з вогнем не знайшли школи в планах соціального розвитку селища...

У пошуках ясності минув іще рік. Нарешті солоницівцям вдається зібрати підписи під проектом-узгодженням на виділення ста тисяч карбованців для початку будівництва. Директор середньої школи І. С. Ляшенко вилітає в Київ, щоб добитися попереднього перерахунку кошторису на нові ціни. Іван Степанович на власні очі бачить працівників міністерства, власними вухами чує їхні міжвідомчі передзвони. Прибув додому радісний: управління капітального будівництва Міненерго узгодило питання про надання коштів і внесення нової школи в план соціального розвитку на дванадцяту п'ятирічку з заділом у 1986-му і з введенням її до ладу в 1987 році!

Але не дрімав табір супротивників. Згадані вище О. Т. Плаксин та його однодумець М. С. Бондарчук мчать у Київ. Таємна подорож закінчується явною перемогою відповідальних мандрівників: початок спорудження школи перенесено на 1987 рік, а введення — на 1988-й!

Читач, мабуть, зітхне: десь тут уже близько до берега. Еге ж, ось він, очікуваний берег — будівельний майданчик! Але картина полегшення не приносить. Окрім котлована, тут і досі нічого не зроблено. Новий керуючий трестом «Південзахіденергобуд» О. Б. Макаров, наслідуючи приклад свого попередника Бондарчука, звелів не чіпати фонду капітальних вкладень на школу.

— Та як же це? — хвилюються солоницівці. — Дозвіл на будівництво є, гроші є, проект є, а діла нема?

— А який у вас проект? У якому виконанні має бути школа?

— Четвертий рік у всіх інстанціях йде мова про школу з цегли. Хіба ви не в курсі?

— У мене тепер така ситуація, що можу будувати лише з панелей.

— Так у нас же свій цегельний завод! А на переробку і затвердження проекту всіма інстанціями й «пускового» 1988-го року не вистачить! Коли ж...

— Не знаю. Буде новий проект, подумаємо.

Що й казати, стратегію розробки та впровадження гальмівних механізмів трестівці освоїли досконало. Був би у солоницівців проект школи з панелей — трестівці вхопилися б за цеглу: з неї школа, мовляв, буде для діток тепліша, довговічніша. Знайшли б що сказати, аби відкараскатися від батьків.

Тепер у Солоницівці повним ходом іде підготовка нових делегацій ходаків. Проблема з дитячим населенням так загострилася, що хоч відкривай у старій, напіваварійній школі третю зміну з групами продовженої ночі. Воно й можна, так дітки заважатимуть будівельникам заслужено спати, відтак, чого доброго, негативно впливатимуть на строки спорудження станції... Де ж вихід?

А думається, ось де. Республіканські інстанції вже сказали стосовно майбутньої школи своє вагоме підтримуюче «а». Дбаючи про власний авторитет, ті ж інстанції (у яких, до речі, працюють і члени союзного уряду) нині мають сповна використати свої права. Зокрема, нагадати тому, хто за старою звичкою дуже широко розмахує штампом союзного відомства, й інші літери сучасного дисциплінарного алфавіту, аж до персонального «я». Цей діалог з керуючим трестом «Південзахіденергобуд» О. Б. Макаровим мені особисто уявляється ось яким чином:

— Так ви, шановний Олегу Борисовичу, за перебудову в роботі чи...

— За перебудову, за неї, рідну! — обов'язково скаже О. Б. Макаров, оскільки він добре тямить, що, де і кому говорити. — Я ще й за реформу школи! І за демократію! А що?

— А те, що тепер багатьом надається останній шанс підтвердити своє слово ділом. Вам особисто — на будівельному майданчику. Хочете — споруджуйте школу з панелей, однак строків у привабливе для вас віддалене майбутнє не перетягуйте. Бо в інакшому разі вас просто не зрозуміють. Ні у Солоницівці, ні у Москві. Бажаємо успіхів!

Є тверда впевненість, що після такої конструктивної розмови Олег Борисович відчує у собі енергію пробивного ходака, оперативно домчить до свого московського главку і сам — демократично та ініціативно — порушить питання про наближення початку і скорочення строків будівництва школи в Солоницівці. Останній шанс — він завжди найпідбадьорливіший.

К. ЛЕМЕШЕВ,
спец. кор. Перця.

Харківська область.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

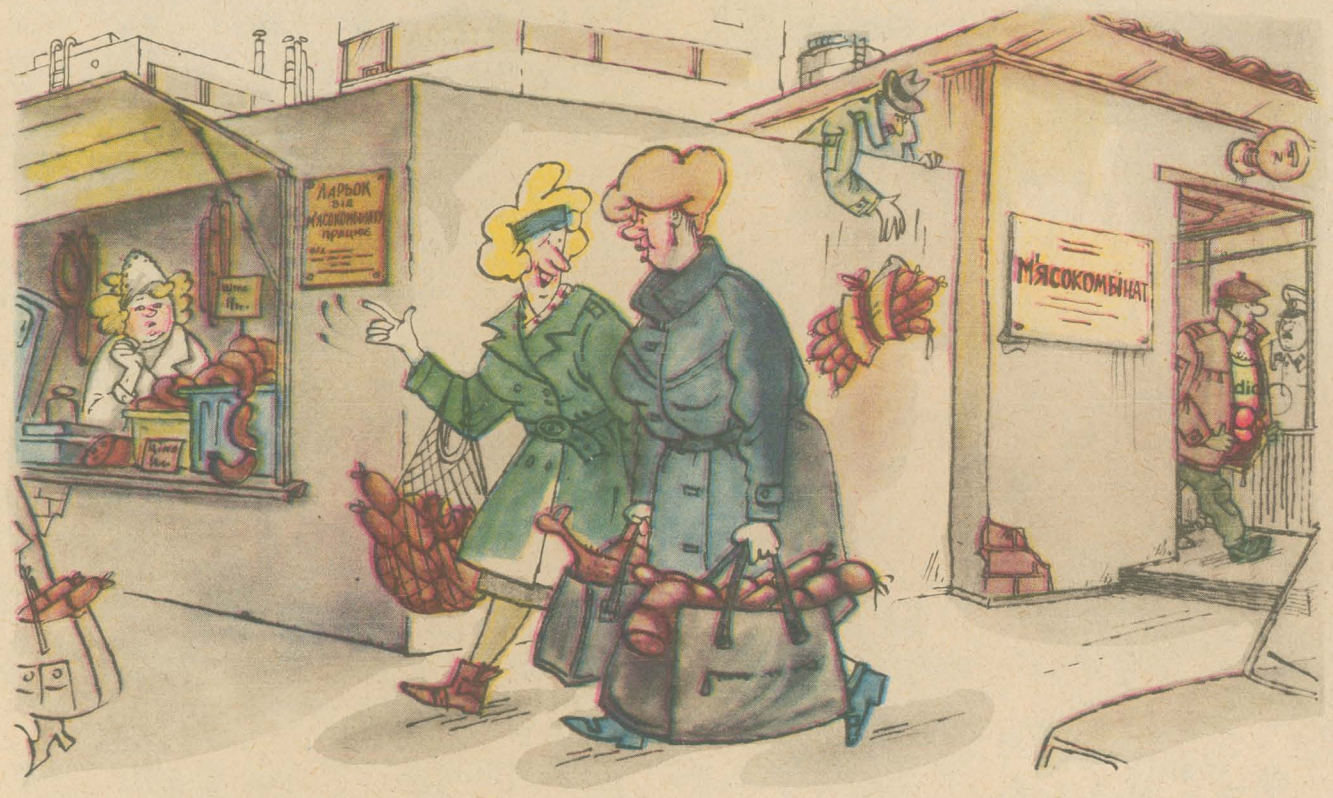

— Кому цей ларьок потрібен, коли все можна й так винести!..

— Ми з тобою йшли?
— Йшли.
— Кожух знайшли?
— Знайшли.
— А де ж він?
— Хто?
— Кожух.
— Який?
— Ну, ми ж з тобою йшли?
— Йшли.
— Кожух знайшли?
— Знайшли.
— А де ж він?..

Залишимо це питання відкритим, оскільки всі, хто пам'ятає давній жарт, знають, що цей діалог можна продовжувати до безконечності, так і не з'ясувавши долю кожуха, і чи був він узагалі.

Зате достеменно відомо, що 10 липня 1986 року заготконтора Дубнівської райспоживспілки Ровенської області відвантажила Євпаторійському холодокомбінату «Укроптм'ясомолторгу» партію яловичини.

Під пильним наглядом представника Алуштинського управління громадського харчування І. Ф. Захарова кооператори на якість те м'ясо перевірили, у два вагони повантажили, вагони опломбували і з радісним вигуком «Смачного!» означене м'ясо замовнику відправили.

Але нічого «смачного» з цього діла не вийшло. Невдовзі Євпаторійський холодокомбінат відразу трьом організаціям виставив претензію про те, що до нього не доїхало триста дев'ять кілограмів м'яса. І внаслідок чого холодокомбінату завдано збитків на суму 922 карбованці 02 копійки.

Оскільки управління Придніпровської залізниці і управління громадського харчування Алушти, з посиланням на відповідні інструкції і правила, від позову розпалених збитками холодокомбінатівців відбилися, то один на один з ними у з'ясуванні питання «Де ж кожух, чи то пак м'ясо?» залишилася Дубнівська заготконтора.

З Дубно запитують: «Захаров же приїздив? Приїздив. М'ясо прийняв? Прийняв. Пломби на вагонах бачив? Бачив. Акт про здавання-приймання підписав? Підписав. Так за що ж із нас гроші?»

«Як за що? — відповідають з Євпаторії. — За нестачу м'яса».

«Але ж Захаров приїздив?» — удруге запитують кооператори... І все починається спочатку.

Уже другий рік триває цей зовсім не веселий жарт із м'ясом. За триста дев'ять кілограмів яловичини списано не менше як півтонни «вхідних» і «вихідних» паперів. В орбіту суперечки втягнуто стільки посадових осіб від районного до республіканського рівня, що якби оті 922 карбованці 02 копійки поділити між ними, то якраз би по 02 копійки на душу й вийшло б.

І лише після рішення Держарбітражу УРСР, яким відшкодування збитків покладено на дубнівських заготівельників, не витримали вони такої поразки і звернулися до «Перця» зі слізним проханням: «Допоможіть знайти злодія!»

Як точно і принципово, зрештою, сформулювали питання. І що б ото було порушити його ще позаторік. І не лише дубнівським заготівельникам, а й кримським споживачам. То й злодія, напевно, вже б давно знайшли, і нескінченної тяганини б не було. Та й 922 карбованці з двома копійками залишилися б у кооперативній кишені.

А так вийшов кримінальний жарт, від якого смачно було лише злодієві, який те м'ясо з'їв.

Я. КОРОЛЕВИЧ.

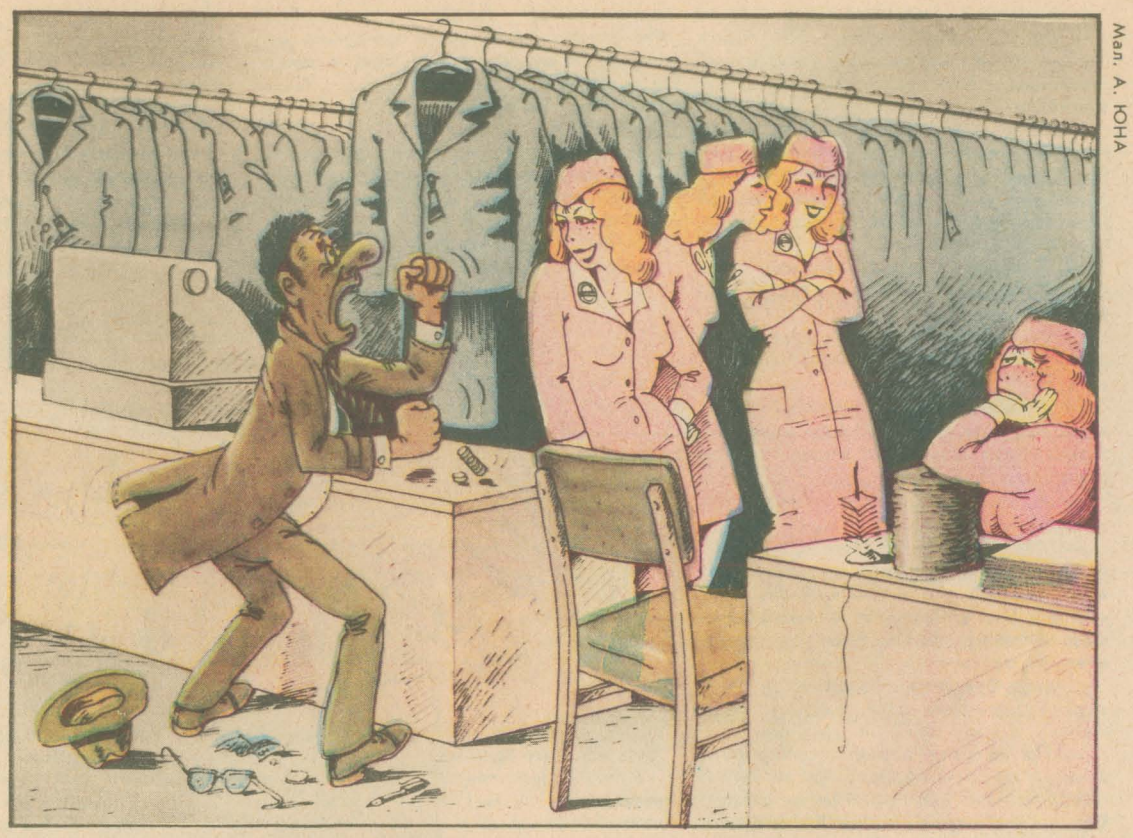

Мал. А. ЮНА

— Ну й нахаба! Цілу годину книгу скарг вимагає!
— Що ж, доведеться кликати міліціонера...

Мал. О. КОХАНА

— От безсовісні: тільки те й роблять, що перекури влаштовують!

Ціп для солом'яного бриля

Ярмарок у Чернігові — не гірший від Сорочинського. Чого тільки на ньому немає! Все продається-купується, все кричить, лементує, припрошує.

Он дядько, кремезний, червонощокий, з довгими смоляними вусами і в солом'яним брилі, на всю горлянку рекламує свій товар: «Кому цегли! Кому цегли! По вісім копійок штука, беріть собі в руки!»

Не дядько — справжнісінький тобі чумак. Тільки замість мішків із сіллю на возі — цегла.

— Чи не з Криму привезли? — жартома питаю для першого знайомства.

— Та який там Крим! — простодушно відповідає. — З колгоспу «Червона зірка», село Вороньки. Може, знаєте, отам коло Бобровиці?

— А чому ж це так далеко, аж у Чернігів посилають?

— Хто його знає. Їздять же наші бобровицькі у Прилуки по таку ж цеглу — близько сотні кілометрів,— як оце від нас у Чернігів. А ми свою — сюди. Кажуть, район план по тонно-кілометрах завалив. От і виручаю.

Дядько був, з усього видно, з лукавих. Гукав-гукав «по вісім копійок штука», а тоді пальцем поманює:

— По секрету скажу: дорога вона в нас — по сотні карбованців за тисячу виходить. Хто такі гроші за це вгепає? Ото я — по штуках. Може, й знайдуться якісь, купуватимуть. Усе ж колгоспові менше збитків буде.

— А хіба без збитку не можна? — наївно питаю бобровицького вусаня.

— Чого ж не можна? Потрібно не так уже й багато: оснастити, як тепер кажуть, цегельне виробництво механізмами. Щоб розрахований на випуск півтора мільйона штук цегли прес стільки й давав, а не 150—160 тисяч, як ото в нас. Щоб і піддони були, й автокран. Чому я оце штуками продаю? Бо все навантаження у нас на руки припадає. А хто, скажіть, у наш час по цеглинці вантажить? Будови ж тепер громіздкі — одною-двома тисячами цеглин не обійдешся. Тож, коли хочеш мати зиск, а не збитки,— і грошей не шкодуй, і дбай про умови праці людей, а не минай ту цегельню десятою дорогою.

Мені, власне, цегла була без потреби. Більше зацікавив отой бриль. Конче хотілося взнати: у Сорочинцях чи в Бобровиці він таку шикарну річ придбав? Але як тільки я заїкнувся про бриля, мій вусань сторожко підняв свої смоляні вуса вгору:

— Кому яке діло до мого капелюха?!!

Довелося вговтувати продавця цегли, запевняти, що роблю це тільки тому, аби й собі стати власником такого аристократичного бриля.

— То це все синок мені,— пом'якшав вусань і коротко повідав одіссею екзотичного головного убору. — Моряк він. З-за кордону привіз.

Йому добре: синок по морях-окіянах вештається. А мої, вибачте, ще носи рукавом витирають. А як же хотілося у спеку натягнути на голову красиву й практичну річ.

— А у ваших Вороньках хіба не можуть? — насмілився запитати. — Солома ж є.

— Солома — є, бриля — нема,— сказав. — Ціпа для бриля треба. А де тепер його візьмеш...

І він пояснив просту, на перший погляд, технологію. Найперше, потрібна не будь-яка, а пряма солома. Тому необхідно жати серпом або косити косою, а потім снопи молотити ціпом. Як колись у далеку минувшину. А хто тепер на це наважиться, хоча зроблений бриль окупив би себе кілька разів.

Логіка у дядька, як кажуть, була залізна. Що ж з того, що сировина валяється під ногами? Адже, коли за цією логікою йти далі, то й глини вистачає, щоб робити і горщики, і макітри. А то ж, вибачте, сучасний акселерат популярно роз'яснить, як космічний корабель у космос злітає, а що таке макітра — не скаже. Не зможе.

І тут причина така ж, як і з виготовленням бриля: немає спеціальних пристосувань. І умільців удень з вогнем не знайдеш. Хоча це й не електроніка, не кольоровий телевізор.

— Телевізор?!! — вигукнув здивовано здоровань. — Та їх у селі тепер, як раз плюнути, клепають!

Це вже було занадто.

— Ну й загинаєте... — спробував було зупинити його фантазію.

— Загинаю? — обурився він. — Он у селі Дубровна Городнянського району ціла колгоспна артіль є. Із тих, що переважно в джинсах і кросовках. Там голова колгоспу І. І. Кожушко їм колишню колгоспну контору віддав. Так вони там для телевізора «Рубин» аж на 750 тисяч карбованців у рік деталей виготовляють. Для московського заводу.

— Московського?

— А чому тут дивуватися? Ми, чернігівські, і в Новосибірськ уже дісталися. Он колгосп «Родина» Козелецького району галантерейній фабриці поліетиленові пакети на цілих 100 тисяч карбованців виробляє.

— Але ж виготовлений тут пакет...

— Правильно: за копійки робимо, за карбованець доставляємо,— згоджується. — Ближчі підприємства для нас, вибачте, не авторитет. Он як у колгоспі, теж «Родина», але вже Ічнянського району, втнули: спершу голова В. М. Попенко згодився віддати старе приміщення школи під цех для швейного об'єднання. А тоді круто повернув у протилежний бік і поламав цю справу. Тепер сільські жителі, котрі мали без виїзду тут шити і копійку колгоспові давати, їдуть світ за очі. А голові що: аби мороки менше.

— Та за добре діло і поморочитись варт! — запально вигукнув я.

— Хочете? — перепитав вусань і знову поманив до себе пальцем. — Ви гречану кашу любите?

Я відчув у роті смак наваристої гречаної каші і кивнув головою. На чому, як немовля, і попався.

— То дістаньте мені крупорушку.

Смак гречаної каші вмить зник: дістати крупорушку я не міг...

Вибирався з того ярмарку геть спантеличений. Невже і справді такі кепські справи у нас із підсобними промислами? Як кажуть, ні собі взяти, ні тобі дати...

З отакими думками прошкую собі Черніговом. Коли це гульк — облагропром. А ось і потрібні двері: група по промислах і підсобних підприємствах.

Я ті двері від себе:

— Драстуйте.

— Драстуйте. Примаков! — подає руку один товариш. — Чим цікавитеся?

— Вас тут ціла група,— переходжу зразу в наступ,— а порядку як не було, так і немає.

— Не гарячкуйте! — заспокоїв він мене. — По-перше, це тільки назва така гуч на — група. Двоє нас тут. Та ще й без службового транспорту. По-друге, не сидимо ми на місці. Я хотів сказати: сільські промисли не сидять. Обмаль у нас поки що отих і крупорушок, і маслобоєнь, і пилорам, і ціпів — теж. От якби Держагропром республіки, окрім категоричних, але не завжди реальних планів, котрі він «спускає» в області, потурбувався й про відповідне обладнання для сільських підсобних промислів,— отоді, думається, й діло було б. Бо ж у принципі в селах можна все виробляти: і столярку, і сувеніри, і ті ж горшки та макітри, і керамічну плитку, і сітку для огорожі, і...

— І брилі,— підказую.

— І брилі теж,— погоджується Валерій Григорович.

— І чомусь мені так здається,— кажу,— що саме з них треба і починати!

— А чому саме — із них?

— Бо під солом'яним брилем, кажуть, ліпше думається!

М. ІЛЬНИЦЬКИЙ.

Чернігівська область.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— А ви чого без черги лізете?! Ми поперед вас перевіряти колгосп приїхали!

(Із циклу «Неймовірні історії»)

Колись у далекі шкільні роки він мріяв стати актором. Марив сценою, гучними оплесками, славою. Навіть вичитав тоді про різні способи перевтілення в образи героїчні і не дуже.

Та життя Михайла Репчука іншими, не театральними рейками покотилося. На обраний маршрут не нарікав — він його цілком влаштовував. Щоправда, не було на цьому шляху сцени, оплесків, слави. Та це речі непевні. Натомість одержав посаду в установі, де щось для чогось інколи доводилося планувати, малогабаритну квартиру, дружину, яка тільки й думала про оригінальне умеблювання сімейного гнізда.

Власне, саме жінчині забаганки й тимчасові матеріальні труднощі і змусили Михайла згадати про мистецтво перевтілення.

Жінці конче потрібен був бар. Той самий полірований ящик, куди всі справжні інтелектуали складають порожні пляшки з яскравими, бажано закордонними етикетками.

Репчук, вважаючи себе інтелектуалом, не перечив жінці. Вечорами, вмостившись на канапі, вони мріяли про те, як зміниться їхня погано спланована квартира, коли до неї занесуть ящик для імпортної склотари, чи то пак — бар.

Михайло вже уявляв собі різьблені відкидні дверцята, скляні й нескляні полички, комбіноване дзеркало, оригінальне кольорове підсвічення. З пляшками було сутужніше. Спадало на думку: «Портвейн таврійський», «Сидр яблучний». Та незабаром, начитавшись відповідної літератури і переглянувши деякі зарубіжні фільми, міг би й гурмана за пояс заткнути.

Відтак починало здаватися, що бар уже стоїть у кутку кімнати. Причаївся, чекає, доки господарі помітять його й поцінують належним чином.

Тож якось, щойно дружина вийшла на кухню, Репчук навшпиньках проскочив у куток, простягнув руку до різьблених дверцят, уявляючи себе власником казкового полірованого ящика. І подумав, як думав би й актор: «Коли я можу уявити себе власником бару, то що мені заважає перевтілитися на самий бар?»

Зваживши все, Репчук дійшов висновку, що грати самого бармена навіть складніше. Для цього щось треба знати про особливості внутрішнього світу, психології, морального обличчя людини за шинквасом. А з баром було простіше. Як він влаштований, Михайло знав достеменно. І ніякої тобі психології, внутрішнього світу, тонких почуттів і переживань. Стій і світися, коли хтось відчиняє твої дверцята.

І Репчук вирішив спробувати.

...Коли дружина повернулася з кухні, чоловіка на канапі не було. Натомість у кутку стояв, ясніючи полірованими боками, ящик. Зрадівши, вона відчинила дверцята і побачила фігурні полички, заставлені пляшками. Тільки лампочки кольорові не засвітилися. Та жінка швиденько підключила бар до розетки — і він засяяв, заблимав, заряхтів кольоровими вогниками...

Важче було Репчуку знову перевтілитися на людину. Навіть струмом вдарило трохи. Та це ще півбіди. Головне — дружина дуже розчарувалася. Репчук заспокоював, обіцяв, що вряди-годи перевтілюватиметься на гостродефіцитні речі.

І обіцянку виконав.

Він був кольоровим телевізором, і двоспальним ліжком, і кришталевою люстрою, і кожухом.

А вечорами виходив з дружиною у двір і перевтілювався на величезного дога. Зупинившись під деревом, згадував давню шкільну мрію про славу акторську і навіть починав скавучати. Тоді жінка чухала його за вухом і лагідно питала:

— Ну, чого ти, дурненький, чого?

Олександр МІРОШНИЧЕНКО.

м. Київ.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

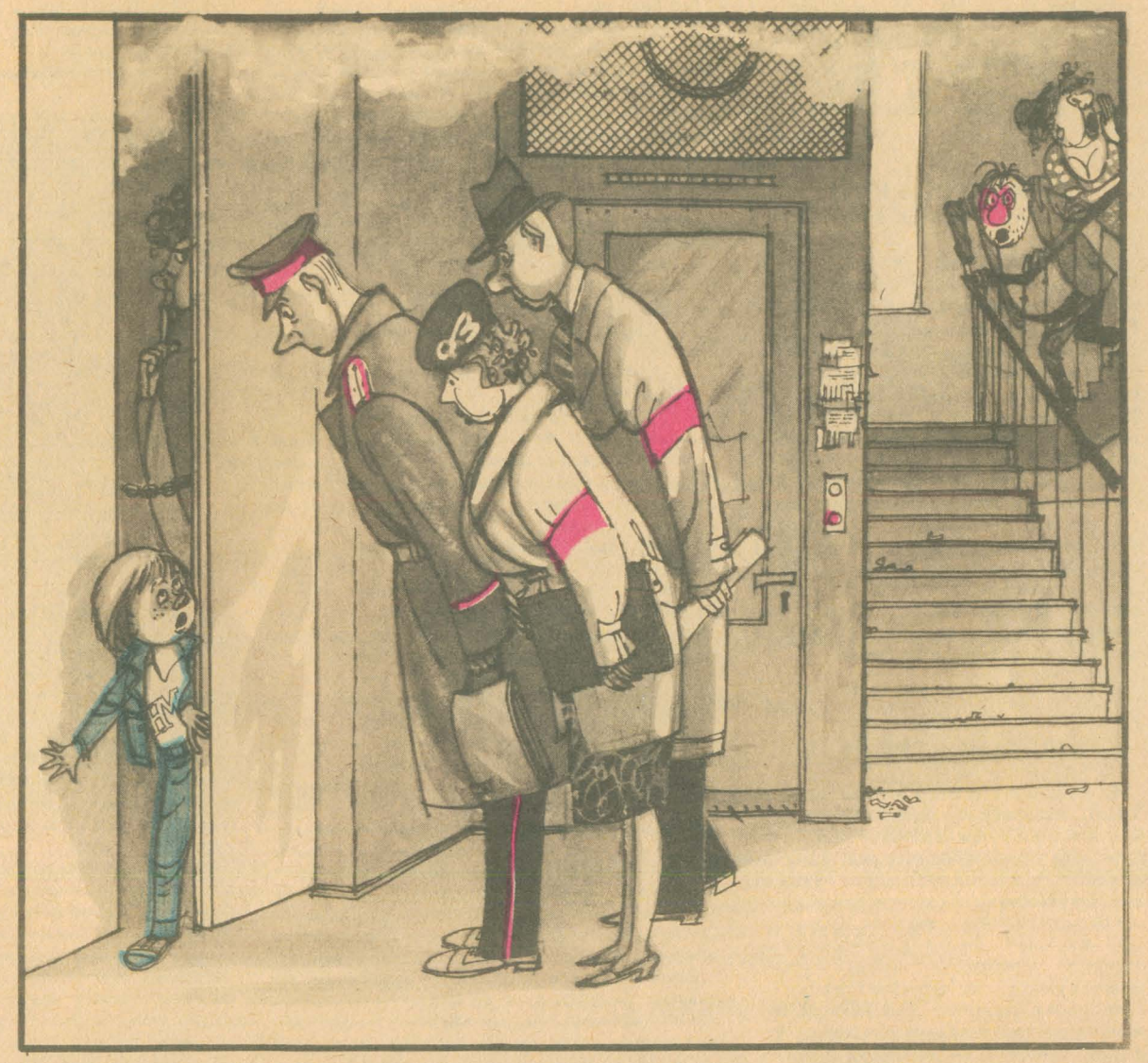

— До нас не можна: тато самогон жене...

Огріхи виховання

Діти за натурою в переважній більшості своїй — народ добрий і безкорисливий. Але трапляються серед них і жаднючки. Візьме, до прикладу, малесенький Льоня чужу цяцьку погратися та й не віддасть. Або пообіцяє замість неї якусь свою іграшку та й одурить. Дитсадківські няні у таких випадках, об'єднавши зусилля з татом і мамою, негайно проводять із їхнім чадом відповідну роз'яснювально-виховну роботу: невинні прояви дитячого егоїзму найкраще загасити у самому зародку.

Проте бувають і проколи у педагогіці. І тоді малесенький Льоня, змінивши коротенькі штанці на костюм, завдає добрячого клопоту людям: то не бажає випускати з рук товароматеріальних цінностей, котрими відає, то не поспішає розплатитися за виконану для нього роботу...

Що? Кажете, десь зустрічали уже подібний сюжет? Так-так, уважний читачу, саме про це йшлося у фейлетоні «Дитячі звички», опублікованому в № 13 «Перця» за 1986 рік. Там, зокрема, розповідалося про начальника одного рембудуправління, який усе не наважувався розлучитися з 700 погонними метрами газових труб, що їх мав прокласти в одному з колгоспів. А ще згадувалися дядечки з республіканського управління «Укркомуншляхбуд», яким проектанти виготовили за їхнім проханням робочі креслення, а розрахунку за них так і не діждалися.

Але чому це, спитаєте, ми раптом заходилися переказувати свій виступ півторарічної давності? А ось чому.

Якщо у першому з двох випадків реакція на фейлетон була діловою та оперативною — газові труби колгоспу повернуто і укладено,— то від «Укркомуншляхбуду» ми взагалі не дочекалися ніякої відповіді. Правда, за цей час деякі зміни там відбулись. Так, вищезгадане управління змінило вивіску і тепер називається — «Укркомунрембуд», та й інститут «Укрколгосппроект», який виготовляв йому документацію, вже ліквідовано і перейменовано на «Украгропроектбудіндустрію».

Але все інше залишилося по-старому. Ні телефонні переговори, ні особисті відвідини, ні розпачливі зойки на офіційних бланках не примусили колишнього начальника управління (тепер — головного інженера) Леоніда Хасановича Фаткуліна та інших його керівних колег виплатити інститутові 24.665 карбованців за виконані ним, інститутом, роботи по проектуванню споруд Ясногірського підприємства обробки каменю габро. Єдине, на що спромоглися колишні комуншлях-, а тепер комунрембудівці,— це на чергову відписку проектантам: договір між нами і вами, мовляв, укладався, переукладався, а потім Держплан нам потрібного кошторису не затвердив,— словом, шановні, не надійтеся і не сподівайтеся.

Ні, не скрізь іще і не завжди, мусимо з прикрістю констатувати, виховна робота у дитячих яслах та у садочках стоїть на належній висоті!

В. БОЙКО.

ТЕЛЕТАЙПНЕ АГЕНТСТВО ПЕРДА

ТАП

НЕВИЧЕРПАНИЙ ІНЦИДЕНТ

МИКОЛАЇВСЬКА область. (Кор. ТАП). Велику свиню підклали директору Братського райпобуткомбінату Г. Д. Шуліці пацюки. Півтора року тому вони прорвалися на комплексно-приймальний пункт села Калинового і погризли пальто громадянки В. В. Булої, здане в хімчистку. Тоді ж Григорій Дементійович категорично затаврував цей ганебний вчинок, який кинув пляму на репутацію хімчистки, і пообіцяв Валентині Вікторовні вжити рішучих заходів. Зловмисники були виловлені і зазнали заслуженої кари. Цього, на думку директора, було досить, щоб вважати інцидент вичерпаним. Правда, В. В. Була, яка залишилася без пальта (або грошей за нього), так чомусь не вважає.

ХЛІБ ДЛЯ ЗАБУДОВНИКІВ

КІРОВОГРАДСЬКА область. (Кор. ТАП). Міцність і надійність відзначається продукція хлібопекарні Компаніївської райспоживспілки. Уже за кілька годин після випікання буханці не поступаються твердістю цеглі і можуть використовуватися як будівельний матеріал. Проте найсадливіші купують хлібини з іншою метою: насаджують їх на дерев'яну ручку — і виходить молоток. Вигода для домашнього господарства очевидна: буханець коштує 24 копійки, а молоток — більше карбованця.

ПОШУКИ ТРИВАЮТЬ

ПОЛТАВСЬКА область. (Кор. ТАП). Незвичайний випадок стався у селищі Велика Багачка — серед білого дня тут загубився директор місцевого радгоспу «Багачанський» М. Г. Беркало. Як розповідають, в останній раз його бачили біля радгоспівського ставка. По тривозі було сформовано пошукову групу, до якої увійшли досвідчені працівники міліції, представники громадськості, а також піонери-слідопити. Та, на жаль, пошуки поки що не увінчалися успіхом.

— Район ставка,— заявив кореспондентові ТАП один із учасників пошуку,— вважається у селищі згубним місцем. Багаторічні бур'яни, що порозростались по замулених берегах водойми, утворили тут мало не амазонські джунглі. Отож без оперативної допомоги авіації, зокрема — без аерофотознімки у цих хащах нам Миколу Григоровича нізащо не знайти.

ОГОЛОШЕННЯ ТАП

Житомирський ремонтно-механічний завод приймає в необмеженій кількості на тривале зберігання електродвигуни вітчизняних марок. Якість зберігання гарантується. Це може підтвердити правління колгоспу імені Свердлова Варвинського району Чернігівської області. Господарство здало на завод у ремонт 17 двигунів ще в березні 1986 року, але й дотепер вони мають такий вигляд, наче їх привезли лише вчора.

Шеф оспівував живого класика на всі заставки:

— Це геть усім відомий письменник! Жодна його книга не лишається непоміченою, бо всі вони роками прикрашають полиці книгарень. Для популяризації імені автора — це найліпша реклама! Кожен його новий твір нікого не лишає байдужим. Шедеври цього метра завжди викликають гострі дискусії! Між покупцями та продавцями — бо незмінно опиняються у в'язанці навантаження. І от, завдяки творчим зусиллям цього класика, книголюби завжди мають змогу придбати книги категорії «ПП».

— А що воно таке — оте «ПП»? — тільки й спромігся запитати я, розчавлений цим досі ще не чуваним славоспівом.

— «Підвищений попит»,— люб'язно пояснив шеф.

— Але ж ви казали, що твори метра йдуть у навантаження...

— У тому й секрет! Сам подумай, хто тобі продасть «ПП» без навантаження? Не буде навантаження, не матимеш і «ПП»! Але цим роль нашого класика в загальному літпроцесі ще не вичерпується. Адже він суне до видавництв завжди з вагомими внесками у літературу. Кілограмів на п'ять, а то й більше! Це тобі не Пушкін! У Олександра Сергійовича «Повісті Бєлкіна» заледве тягнуть на якихось жалюгідних сто грамів. А «Капітанська дочка» витягує на шальках вагів не більше, як сто п'ятдесят. З таким легковажним доробком сором навіть потикатися до приймального пункту паперової сировини по талони на дефіцитні макулатурні видання.

Ні, шеф — таки мастак! Більш вишуканої хвали на адресу живого класика, такого глибинного аналізу його воістину ваговитої ролі я не зустрічав навіть в академічних розвідках спецій з літературних тижневиків.

— Уяви,— не вгавав шеф,— як прикрасить шпальти нашого часопису інтерв'ю з таким високооплачуваним гонорарами, можна сказати, античним героєм сучасних бухгалтерій! Отож, хутчіш вирушай до нього і поспитай по тематиці новітніх літературних проблем.

Коли я дістався до заміської садиби живого класика, я одразу взяв, як то кажуть, бика (хай читачі вибачать мені цю недолугу, заяложену метафору — я ж не класик!) за круті роги.

— Що ви скажете про так звані «шухлядні» твори? — зухвало запитав я.

— Вони — породження застійної минувшини, коли художній рівень впав дуже низько,— суворо зблиснув очима метр. — Усі оті «шухлядні» літвправи були свого часу відхилені як сірятина та ремісницький непотріб. Нині нові часи!

— А чи не обдаруєте ви самі читацький загал «шухлядним» твором?

— На жаль, моя шухляда порожня. Це пояснюється просто: я завжди прагнув писати одразу «Вибрані твори». З невибраними навіть не сідав до японського диктофона. Знаєте, слід бути вимогливим до себе...

— І до видавничих бухгалтерій також! — ерудовано додав я.

— Авжеж,— погодився він. — Проте іноді

Літературний фейлетон

спадає бентежна думка: це ж який ваговитий твір я неодмінно сунув би до шухляди, якби мені всенький застійний період не ставали на заваді чиновники від літератури.

— А що таке? — передчуваючи свіженьку сенсацію, я нашорошив вуха. — Невже затискали навіть ваш неодноразово оголошений по радіо та мільйон разів засвідчений пресою талант до нескінченних перевидань? Та не може цього бути!

— Ще й як! — зі щирою гіркотою мовив він. — Мене затискали, як нікого... І які ж нечувані підступи вигадували! Страх і згадати... Подумати лишень, мене весь час відволікали від японського диктофона то високими посадами, то читанням сірятини в різних жюрі по літературних преміях. Та ще й мало не щороку вибивали з творчої колії усе новими лауреатськими преміями! Не встигну опам'ятатися від однієї, як уже грізною хмарою насувається інша! Ви не повірите,— вкінець зажурився уражений лауреатськими званнями застійного часу корифей,— але бюрократичні чинодрали примудрилися вліпити мені аж чортову дюжину преміальних відзнак і нагород!

— Жах! — поспівчував я.

— Затиснули буквально звідусіль! — натхненно бідкався він далі. — Так затиснули, що й не ворухнутися! Тільки встигай — як не на океанський лайнер, то на повітряний. Яка вже тут до біса шухляда... А як повернуся з мандрів, то сиджу тут, немов у в'язниці, ізольований від наших вікопомних будинків високим парканом. І ось типовий для застійної минувшини наслідок: найлепший мій твір загинув у безвісті!

— Як загинув? — ошелешено витріщився я. — Невже поцупили літкрадії?

— Та ні! Просто, внаслідок безупинного затискування, я так і не встиг сісти до японського диктофона...

— А яка ж назва цього трагічно загиблого твору?

— Зрозуміло, назва можлива тільки умовна. Я б цей роман назвав «За парканом», а ліпше — «За перелазом»... Або ще ширше, з прозорим натяком на панорамність відтворення — «За перелазом, ще й поза тином»... На диктофон самі просяться хоча б отакі пекучі, викривальні рядки: «Микола причалапав додому пізно увечері. Притарабанив й пляшку з каламутною сивухою. Одним енергійним порухом, але з огидою, виклюпнув у свою широко розставлену пельку, як у помийне відро, двісті грамів із тримацаного граначака. Захрумтів гірким, як сирітська недоля, огірком і з неприхованою відразою глипнув з-під чубатого лоба на Мотрю. Якою ж красунею була! А нині? Опудало та й годі! Але як з опудалом розлучитися, коли ця дурепа враз побіжить до партбюро зі скаргою на моральний занепад чоловіка під згубним впливом несумнівного агента космополітичного імперіалізму месьє Мопассана? А тоді один шлях — на виселення з рідної хати, до чужих приймів. «Куди ж поділася свобода? — як вгодована муха у павучих тенетах, тіпалася немічна думка. — Хто її приспав?» Спрагла по волі душа тремтливо тяглася до незайманої дівочої краси, а тремтяча рука — до замацаного від багаторазового вжитку граначака...»

— Геніально! — як у таких випадках і належить, збрехав я.

— Ви так гадаєте? — теж удавано засоромився він.

— А хто спроможеться заперечити? — вневнено мовив я. — Чи знайдеться пустобріх, який би наважився гудити твір, якого ніхто й ніколи не читав? Геніально та й усе! Окрім того, я вважаю, що необхідно повернути творчу справедливість. А тому я сам наполягатиму, щоб наш часопис висунув вас за цей вражаючий твір, хоч він і загинув у зародку, на здобуття чергової лауреатської премії.

— Невже й за це дадуть? — тепер він витріщився на мене.

— А чого ж? Коли вам не давали? Ха! Звісно, дадуть! Але, зрозуміло, «у порядку винятку», бо літпремії давно поробилися «винятковими».

— Атож! — запалився живий класик.

Юрій ЯЧЕЙКІН.

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

Дружні шаржі В. СОЛОНЬКА.

АНАТОЛІЙ БОРТНЯК

З ІРОНІЧНИХ РОЗДУМІВ

Я нещастю потрапив у сіті,
на облуду наткнувся якусь.
Є у мене товариш на світі,
але він забарився чомусь.

В самотині,
у темінь загрузлій,
відганяючи вперту мару,
розмірковую:
скільки ж то друзів
буду мати, коли я помру!

* * *

Доволі печальна картина:
заради кохання й сім'ї,
благає в заяві дружина,
щоб втримали мужа її.

Любити не змусить вказівка.
Цього не доб'єшся силком.
Шановна, любов —
не путівка,
яку виділяє профком.

* * *

З тобою скромні, друже, ми?
Овва!
Не розціни відвертість як образу.
Сприймаємо улесливі слова
і ми, немов належне, час від часу.

Всміхаються єлейно лестуни,
а ми їм усміхаємось навзаєм.
Бува, до хмар підносять нас вони.
Ми ж тільки скромно
очі опускаєм.

ВАСИЛЬ МАРТИНОВ

АВТОР СПОГАДІВ

Забув про друзів. Ходить він лишень
До них у їх сумний останній день —
У вічність проводжає за поріг,
А потім пише спогади про них.

ДВА ПРАВА

Для нього добра справа, як забава.
Два права він здобуть для себе зміг:
Обіцянки давати — перше право,
А друге — не виконувати їх.

ЩИРЕ КАЯТТЯ

Звичайно, заслуговую на осуд.
Уже б не пив, та звичка є одна:
Люблю здавати я порожній посуд,
Тому і випорожнюю до дна.

ВИХОВНИЙ МОМЕНТ

Дивився батько й милувався тим,
Як малював синок якусь потвору:
Ось голова... Ось ніс, задертий вгору,
Ось зуби, як штахетини, під ним...
Татусь порадив:
— Домалюй ще хвіст
Та шерстю вкрий живіт йому і спинку!
...Хлопчина розмальовував під'їзд
В одному комунальному будинку.

З ЛІКАРСЬКИХ ПОРАД

Як бачиш хиби у товаришів,
А жодної в собі не помічаєш,
Лікуй не зір — ти добрі очі маєш,—
Шукай хворобу у своїй душі.

ЛИХО З ВИЗНАННЯ

В душі митця таланти міцно спали:
Їх критики гуртом заколисали...

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

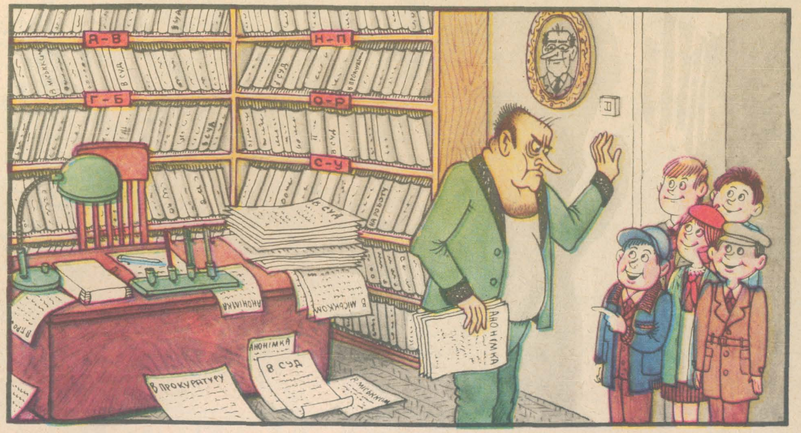

— Дядю Васю, віддайте нам ці анонімки. Їх тепер однак викидають...

АФОРИЗМИ

● *Похований у виборчій урні.*

● *Атеїст: «Їй-богу, бога нема!»*

● *Секс по латині означає «стать», а не те, про що ви думаєте.*

● *Він тягнув вніс в літературу. Але скільки виніс!*

● *— У ногах правди нема! — любив нагадувати Прокруст.*

Андрій КРИЖАНІВСЬКИЙ.
м. Київ.

● *Як почути тих, у кого — тільки внутрішній голос?*

Олександр ГОРОШКО.
с. Олександрівка Миколаївської області.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

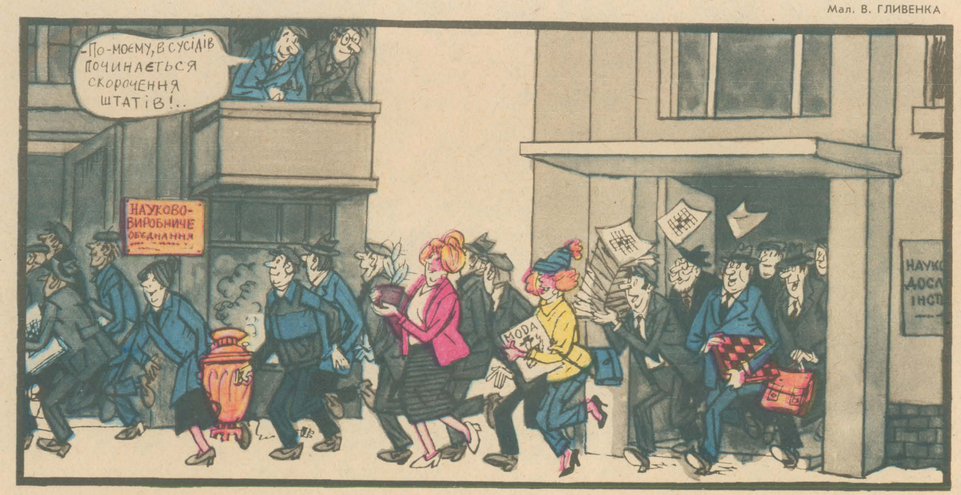

Нам, як, певне, і тобі, добре відомо про таку хворобу, як випадіння пам'яті. Та, виявляється, існує ще її (хвороби) різновид — періодичне випадіння. Це відкриття допомогли зробити спостереження за поведінкою нашого голови колгоспу П. Г. Кравчука.

Заведеш, приміром, з т. Кравчуком узимку мову про клуб, бібліотеку, поштове відділення чи магазин. І не радий, що почав ту розмову. Сердиться Петро Григорович: «Який клуб? Яка бібліотека?» Або: «Не знаю я ніякого поштового відділення! І вигадають же — якийсь магазин! Не морочте голову!»

Ну, геть-чисто забуває Петро Григорович про існування цих точок і закладів. А все тому, що їх... потрібно опалювати. А для цього — відремонтувати систему опалення, зокрема, труби поміняти.

Зате тепер, з приходом весни, у нашого голови із пам'яттю начебто все гаразд. Принаймні до наступної зими.

Жителі с. Сергіївки
Софіївського району
Дніпропетровської області.

Порадь мені і односельчанам, як переконати нашу діглашню в тому, що дорослі дяді з тресту «Агроспецмонтаж» приїжджали до нас у минулому році не скарби шукати, а прокладати газопровід. Бо діти не розуміють, навіщо по селу понавикопувано ям та траншей, адже газу як не було, так і немає.

До речі, ми цього також не розуміємо.

П. ПОСТОЛ.

с. Орловка
Куликівського району
Чернігівської області.

Тільки-но ми, мешканці будинку № 43-а по вулиці Гоголівській, виходимо на вулицю, як у нашій уяві одразу ж постає головний інженер ремонтно-будівельного управління «Київміськсантехмонтаж» В. М. Хом'яченко. Чому? Зараз поясним. Восени 1986 року «Київміськсантехмонтаж» без дозволу нашого житлово-будівельного кооперативу «Здоров'я» і Шевченківського райвиконкому проводив у дворі роботи, під час яких довелося знімати асфальт. Згодом, після неодноразових вимог, двір усе-таки заасфальтували. Але вже через два місяці асфальт став провалюватися і в багатьох місцях утворилися глибокі ями.

Шевченківський райвиконком зобов'язав головного інженера ремонтно-будівельного управління до 28 жовтня 1987 року заасфальтувати двір, як належить. Минуло більше півроку, але... й досі нічого не зроблено. Ми так і не можемо збагнути, чому В. М. Хом'яченко вважає, що нам потрібні оті ями? Чи для того, щоб після дощу двір виблискував калюжами, чи для того, щоб ми повсякчас згадували головного інженера? А може, в нього якісь інші мотиви? Поцікався, Перче.

Н. ОРЛОВСЬКА, Л. МІЩЕНКО, А. АКІНІНА, В. ДАНИЛЬЧЕНКО та інші (всього 43 підписи).

м. Київ.

ТІ САМІ ГОСТІ — В ТУ САМУ ХАТУ

КОНАТКІВСЬКИЙ СИНДРОМ,

або Продовження майже неймовірної історії в документах

(початок див. у № 9 за 1987 рік)

ТИМ, ХТО НЕ МАЄ ЦЬОГО НОМЕРА журналу під рукою, нагадаємо, про що йшлося у попередньому фейлетоні.

Старша піонервожата Конатківської восьмирічної школи Шаргородського району на Вінниччині Г. Ф. Пащук упродовж кількох років писала у всі можливі інстанції про зловживання директора школи М. М. Богацького, незаконну видачу атестатів про середню освіту учням районної заочної школи по Конатківському консультпункту, до якої директор залучив дружний колектив восьмирічки, про переслідування її за критику. Всі можливі інстанції відфутболювали її скарги на область, область — ще нижче, а знизу доповідали: нічого подібного не було, немає і не може бути; навпаки — зразковий колектив восьмирічки в поті чола сіє добре, розумне і вічне, а злісна наклепниця намагається встромити палицю в колеса бездоганно організованого процесу виховання підростаючого покоління.

Оскільки Пащук не вгамовувалася, одного грудневого ранку 1981 року її запросили в райвно начебто для з'ясування деяких обставин, звідти під вартою доставили у райлікарню, де на неї вже чекав фахівець з обласної психіатрички, а ще через кілька годин Галина Федорівна опинилася у Вінниці в одній із палат цієї лікарні як особа, що носиться з ідеєю фікс — «справедливість має восторжествувати».

Два місяці вимушеного перебування у лікарняних стінах, після чого Г. Ф. Пащук була поновлена на роботі, не вивітрили з неї оптимізму та віри у торжество справедливості. І зрештою, здавалося, старшій піонервожатій вдалося протаранити глуху стіну бюрократичної байдужості. Чергова комісія встановила, що Пащук писала правду, за результатами перевірки міністр освіти УРСР видав наказ, внаслідок якого директор школи М. М. Богацький вилетів зі свого крісла і з партії; позбувся посади і одержав сувору партійну догану із занесенням завідуючий райвно Г. Б. Дрозд, дісталося й іншим особам, чиїми зусиллями створювався груповий портрет зразкового колективу восьмирічки, затероризованого злісною наклепницею. А сам колектив ознайомився з постановами про притягнення їх до суду як обвинувачуваних — «за розвал діяльності державної установи». Саме так розцінив слідчий Могилів-Подільської прокуратури П. Ф. Романов внесок педколективу восьмирічки у роботу консультпункту районної заочної школи.

Проте на цьому справедливість спіткнулася, а далі почала задкувати. Уже через кілька днів педколектив конатківської восьмирічки був переданий на поруки місцевкому райвно. На лаві підсудних залишився лише ексдиректор школи М. М. Богацький, але просидів він на ній рівно стільки, скільки тривав суд. Богацький одержав три роки умовно і... повернувся вчителювати, щоб разом з «перевиховуваним» колективом прищеплювати підростаючому поколінню високі моральні якості. Згодом райвно провів переатестацію вчителів конатківської школи і кількох з них нагородив грамотами, а Н. Б. Безушко, яка брала активну участь у видачі 57 фіктивних атестатів, представив до звання «Відмінник народної освіти УРСР».

Серед переатестованих Галини Федорівни Пащук не було. Її на той час уже проатестувала інша комісія — обласна психЛТЕК — і визнала інвалідом другої групи з діагнозом «паранойяльний розвиток особи, стійке порушення компенсації, сутяжно-кверулянтний синдром». Діагноз було встановлено після короткочасного візиту в школу психіатрів з області, викликаних новим завідуючим райвно І. В. Усатим,— встановлено «на підставі вивчення наявної документації» і розмови з учителями. «Наявна документація» та інформація, представлена колегами, свідчили, що епістолярна активність колишньої піонервожатої після суду не зменшилась, а навпаки — зросла. Більше того, діапазон її нав'язливих вимог розширився: вона не тільки ставила під сумнів право умовно засудженого М. М. Богацького вчителювати, а й наполягала з'ясувати обставини її поміщення у психлікарню і покарати винних. Це переповнило чашу терпіння. Вимагати від психіатрів визнання власної помилки — таке може спасти на думку лише ненормальному.

НА ФЕЙЛЕТОН РЕДАКЦІЯ ОДЕРЖАЛА відповіді з міністерств освіти та охорони здоров'я УРСР, Вінницької обласної прокуратури, Шаргородського райкому партії. Якщо коротко їх переповісти, то суть така: що було, то було, але винних покарано, і нічого тепер пережовувати жоване. У психіатричку Г. Ф. Пащук помістили законно, ще законніше встановили групу інвалідності, отож нехай сидить і не рипається.

Галина Федорівна рипалася. Немає потреби цитувати всі відповіді, які вона одержала. Згадаємо лише дві останні, зовсім свіженькі.

«Пояснюємо, що діагноз, установлений спеціалістами лікувальних закладів, органи соціального забезпечення змінювати не мають права, тому підстав для відміни попереднього рішення ЛТЕК немає. Начальник відділу експертизи Міністерства соціального забезпечення УРСР С. Черняк».

«Нині у нас немає підстав наполягати на Вашому обстеженні для вирішення питання про стан здоров'я... Заступник начальника головного управління Міністерства охорони здоров'я УРСР В. В. Мартиненко».

Як бачимо, написано категорично і переконливо. Написано, підкреслю, зовсім недавно. Не знаю, де шукали товариші Черняк і Мартиненко підстави для категоричності і переконливості, упевнений лише, що не в архівах своїх міністерств. Бо якби вони в них заглянули, то натрапили б на сліди комісії, яка виїздила до Г. Ф. Пащук через кілька місяців після попереднього виступу «Перця» і висновки якої лягли в основу офіційної відповіді, надісланої Галині Федорівні ще в серпні минулого року. «З приводу Вашого листа обласний відділ охорони здоров'я повідомляє, що в особистій розмові з Вами заступник завідуючого облздороввідділом т. Швець О. Ф., головний лікар обласної психіатричної лікарні т. Олійник М. Г., представники міністерства охорони здоров'я і соціального забезпечення УРСР дали детальні роз'яснення на питання, які Вас цікавили... На підставі вивчення стану Вашого здоров'я комісія вирішила рекомендувати трудовлаштування за попередньою спеціальністю в установленому порядку. Завідуючий С. А. Марковський».

А де ж подівся «сутяжно-кверулянтний синдром», куди зник «паранойяльний розвиток особи»?

Щоб відповісти на це запитання, спробуємо з'ясувати, як вони появилися. А для цього давайте повернемося в 14 грудня 1981 року, коли за Галиною Федорівною Пащук прилетів літаком санавіації лікар з обласної лікарні. За законом така терміновість могла бути викликана лише палким бажанням хворої добровільно пройти курс лікування в стаціонарі. Г. Ф. Пащук його не виявляла. Тоді хто взяв на себе ініціативу?

«...Пащук Г. Ф. була госпіталізована у Вінницьку обласну психіатричну лікарню ім. ак. Ющенка на підставі згоди, яку вона дала психіатру з вищевказаного лікувального закладу»,— стверджує заступник завідуючого Вінницьким облздороввідділом О. Ф. Швець.

«...Районним комітетом партії були викликані з Вінницької обласної лікарні лікарі-психіатри, які, побесідувавши з нею, помістили гр-ку Пащук Г. Ф. у вищевказану лікарню»,— заперечує прокурор Шаргородського району О. Л. Шеменков.

«Ви госпіталізовані лікарем Вінницької психіатричної лікарні Полонцем В. В., який консультував Вас. Полонець викликався головлікарем Шаргородської ЦРЛ Мисюрою М. М. на прохання колишнього завідуючого райвно Дрозда Г. Б. у зв'язку з Вашою неправильною поведінкою в райвно»,— висуває третю версію в. о. прокурора області, старший радник юстиції А. В. Борденюк.

«Приводом для огляду було звертання гр. Пащук Г. Ф. в ряд інстанцій з письмовим протестом, у яких вона заявляла, що в разі невиконання її вимог, викладених у протесті, покінчить життя самогубством 15 грудня 1981 року»,— наполягає заступник начальника головного управління Міністерства охорони здоров'я УРСР Б. А. Ледещук.

«Орієнтування всіх видів збережене,— констатували лікарі психіатрички, оглянувши доставлену пацієнтку. — Свідомість ясна. Детально розповідає про психотравмуючу ситуацію на роботі, про несправедливе до неї ставлення, про те, що зіпсували їй трудову книжку, звільнивши її з роботи. Вкрай негативно настроєна до директора школи, завідуючого райвно, заявляє, що вони друзі і неправильно інформували вищестоящі організації. У відділенні — поведінка упорядкована. Багато читає, на запитан-

Закінчення на стор. 12.

Спецзавдання

УСМІШКА

Старший горновий доменного цеху Іван Максюта виконував спецзамовлення. Щоправда, цього разу робота виявилася не зовсім звичною, але Іван був людиною старанною. Його портрет висів на заводській Дошці пошани і лише за минулу п'ятирічку Максюта був нагороджений аж одинадцятьма грамотами.

Але, приступивши до діла, Іван зрозумів: йому не впоратися. На його мозолястих руках невдовзі з'явилися пухирі. А потім так заломило в попереку, що не міг розігнутися.

Перед очима попливли різнокольорові кола. У глибині душі ворухнулася підступна думка: «А якщо кинути?» Але, зціпивши зуби, старший горновий наказав собі: «Тримайся!» І він працював, хоч бачив, що результати роботи не витримують ніякої критики. А коли фізичні та духовні муки сягнули межі, підійшла дружина і сказала: «Ну, годі тобі надриватися... Давай я вже сама».

І забрала у нього миску з білизною.

Володимир РУДОВ.

м. Дніпропетровськ.

«КАНДИДАТ»

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

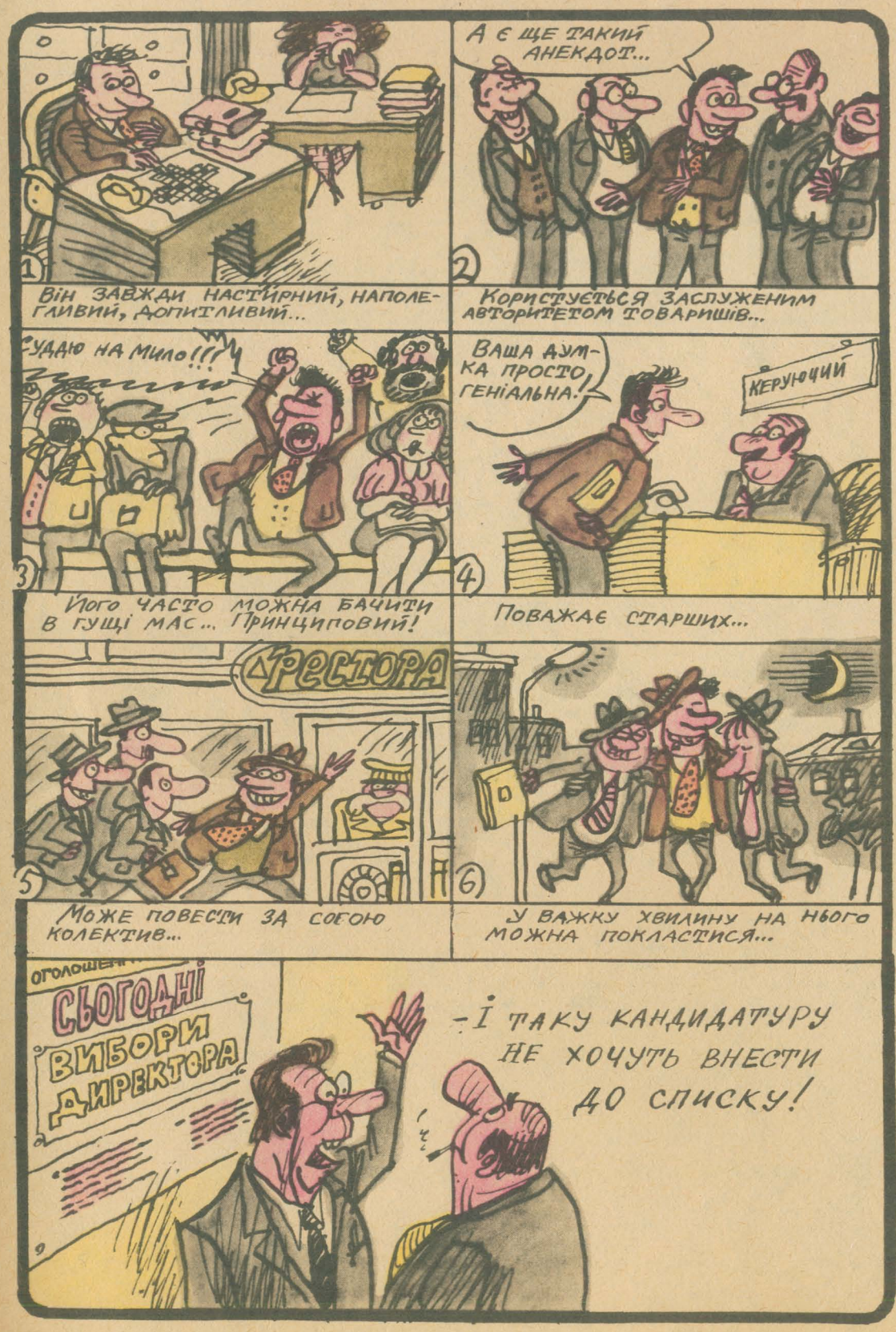

Наработі усмішки

НЕВЖЕ ІМПОРТ!

— Мамо, купи братика,— звертається дівчинка до матері.

— Куплю, куплю,— відповідає заклопотана мати,— зажди тільки трохи, бо за хлопчиками велика черга.

— А що — їх теж із-за кордону привозять?

ЗВІДКИ БЕРЕТЬСЯ ГРІМ

Іде дощ, гримить, блискає.

Маленький Петрик питає батька:

— Скажи, тату, звідки береться грім і блискавка?

— Тобі ж бабуся пояснювала,— неохоче відповідає п'яненький батько.— Як хтось на землі дуже бреше, то небо свариться — посилає грім і блискавку.

— А чому ж тоді не гриміло, коли ти обіцяв мамі прийти сьогодні тверезим?

Повідомив Ф. РЕТЬМАН.

смт Кам'яний Брід
Житомирської області.

ДИВНА АРИФМЕТИКА

Тема класної бесіди — бюджет сім'ї. Учень розповідає:

— Тато заробляє у місяць сто двадцять карбованців, мама — вісімдесят. Витрати на харчування становлять сто, на придбання одягу, взуття та інших речей — теж сто, а ще двісті карбованців кладуть на ощадну книжку.

Учитель (роздратовано): — Сідай, не знаєш арифметики.

Учень (спокійно): — То ви не знаєте моїх тата й маму.

УСЕ Є

Діти граються у дворі.

— У нас є кольоровий телевізор,— хвалиться Андрійко.

— У нас — автомобіль «Жигулі»,— підключається Петрик.

Маринка уважно вислухала та й каже:

— А у нас тепер усе є. Тато привіз із відрядження радикуліт, а мама сказала: «Нам цього тільки й не вистачало».

СКРОМНЕ БАЖАННЯ

Чоловік говорить своїй дружині:

— Коли тобі було двадцять п'ять років, ти мріяла про модну сукню, в сорок — про кольоровий телевізор, тепер — про «Жигулі». А що б ти захотіла, якби тобі було вісімнадцять?

— Більше нічого,— відповіла вона.

КАНДИДАТСЬКА КРАЩА

При захисті докторської дисертації один із членів ученої ради зауважив:

— Пригадується, ваша кандидатська дисертація була добротнішою, ніж докторська.

На це претендент відповів:

— Що ж тут дивного? Адже кандидатську писав доктор наук — мій покійний батько, а докторську — кандидат наук, тобто я сам.

Повідомив С. ПЕТРАШЕНКО.

м. Полтава.

КОНАТКІВСЬКИЙ СИНДРОМ...

Закінчення. Початок на стор. 10.

ня відповідає правильно, вимагає допомогти їй, запросити юриста, щоб вирішити питання конфлікту на роботі. Настирливо стверджує, що вона борється за правду».

На підставі цих даних Галину Федорівну протримали у лікарні два місяці. Щоправда, лікувальні процедури звелися до вітамінотерапії і загальнозміцнюючих препаратів. Це вже тепер, через п'ять років, в історії хвороби почали фігурувати нейролептики — сильнодіючі штуки, які дають хронічно хворим. А тоді старшу піонервожату випустили на волю і навіть поновили на роботі.

Проте спокійно пропрацювала вона недовго. У квітні 1982 року завідуючий райвно Дрозд знову викликає психіатрів.

«Вважає дії усіх перевіряючих, навіть комісії з республіки, неправильними, скаржиться на неправильне ставлення до неї,— констатувала заступник головного лікаря обласної психіатричної лікарні Я. С. Ольхова. — Не піддається корекції, переконана в правоті своїх дій. На підставі цих та інших даних можна зробити висновок, що Пащук Г. Ф. є психопатичною особою з сутяжними рисами і надцінною маячнею в стані декомпенсації».

Через місяць Г. Б. Дрозд злетить зі своєї посади із суворою партійною доганою — саме через те, що чергова комісія підтвердить нарешті правоту Галини Федорівни. Але естафету підхопить новий завідуючий райвно І. В. Усатий. В село приїздить лікар республіканського психоневрологічного консультативного центру, психіатр вищої категорії В. Д. Овчаренко. З ПАЩУК ВОНА НЕ ЗУСТРІЛАСЯ. Їй виявилося досить одержати «відомості зі слів» завідуючого облвно А. А. Гуцола, другого секретаря райкому партії М. М. Подоляна, прокурора Шаргородського району О. Л. Шеменкова, зав. Шаргородським райвно І. В. Усатого, вчителів школи, яких щойно передали на поруки,— досить для того, щоб написати таке: «З матеріалів обстеження і оцінюючи поведінку хворої, зміст її скарг і заяв, можна зробити висновок, що хвора Пащук Г. Ф. страждає паранойяльним (сутяжно-кверулянтним) розвитком у психопатичної особи... Рекомендується госпіталізація в психолікарню для проведення лікування». (Прокурор, до речі, заперечує, що давав якісь «відомості». — **В. Б.**).

Після чергового клопотання І. В. Усатого 22 березня 1984 року прямо в школу прибула представницька делегація на чолі з уже згадуваною заступником головного лікаря обласної психлікарні Я. С. Ольховою, яка цього разу виступала в якості голови обласної психіатричної лікарсько-кваліфікаційної комісії. Оскільки обстежуватися на очах вчителів і учнів Г. Ф. Пащук відмовилася, лікарі обмежилися тим, що побесідували з педколективом. І дійшли висновку, що старша піонервожата непрацездатна. На підставі цього висновку обласна психЛТЕК заочно визнала Галину Федорівну інвалідом другої групи.

Я читав цю лікарсько-трудову експертну справу і захоплювався. Що то значить — фахівці вищого класу! Перекинулися з підопічною кількома словами і уже все знають: який у неї тиск, що робиться в легенях, скільки в крові еритроцитів та лейкоцитів. Хіба від таких у душі що-небудь сховаєш! Особисто в мене аж мурашки по спині забігали, коли я спіймав себе на думці, що, пишучи ці рядки, теж вважаю, що справедливість повинна восторжествувати.

В. БОНДАРЕНКО.

Мал. В. СОЛОНЬКА

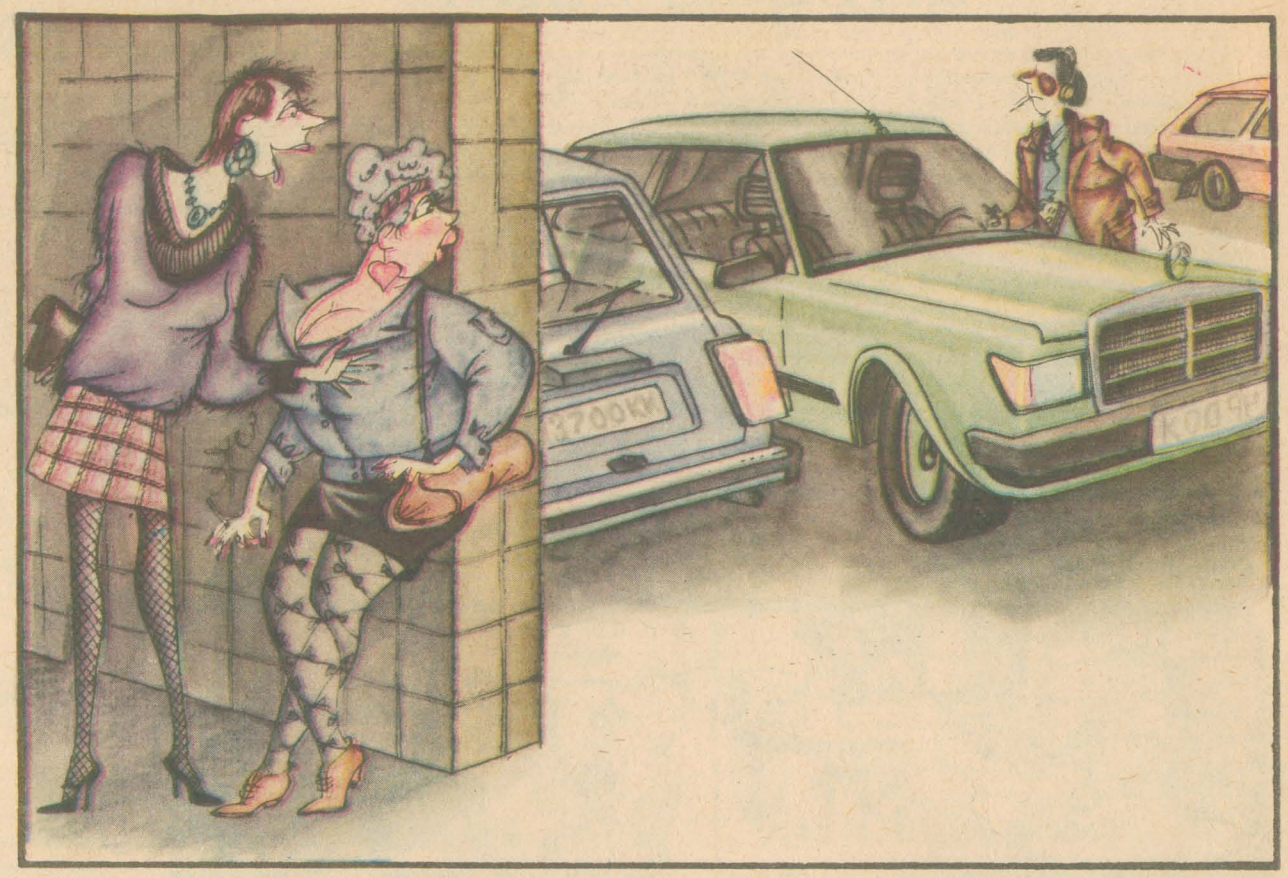

— О! Іноземець!
— Який іноземець! Це Буня із склоприймального пункту!

«ГОЛОВОТЯПСТВО НА ФОНІ» («Перець» № 22 за 1987 рік)

Відомий вислів «На помилках вчимося» фахівці з Полтавського облагробуду та інституту «Полтаваагропроект» тлумачили вельми оригінально: проектуючи та будуючи на Київщині селище для переселенців з Чорнобиля, вони силу-силенну огріхів наробили, а висновки робити не поспішали. Для них виявилося достатньо благополучної цифри у звіті.

Відповідь на фейлетон надіслав редакції секретар Полтавського обкому партії І. Гопей. Він повідомив, що допущені при будівництві брак і недоробки усунуті за рахунок винних. За безконтрольність наказом по облагробуду оголошено догани заступнику голови П. В. Остапенку та чотирьом начальникам пересувних механізованих колон. Окрім того, рішенням парткому облагробуду П. В. Остапенку оголошено партійну догану. Догану одержав також керівник групи авторського нагляду А. Р. Мороз.

Разом з тим у відповіді обкому партії зазначається,що заступник директора інституту «Полтаваагропроект» Ю. М. Саєнко, названий у фейлетоні, проектуванням селища не займався.

«ОТО ВЖЕ НЕ ІГРАШКИ» («Перець» № 22 за 1987 рік)

У багатьох сільських школах Бережанського району на Тернопільщині широко практикували комплектування груп подовженого дня «мертвими» душами або ж записували в одну групу і акселератку-восьмикласницю, яка вечорами потайки від батьків уже бігає на танці, і кнопку-першокласницю, котра щойно навчилася відрізняти абетку від таблиці множення.

Збільшення кількості груп давало можливість тримати більше вчителів, які, звісно, по роботі не викладалися, зате платню одержували.

Фейлетон було розглянуто в Міністерстві освіти УРСР. Заступник міністра В. М. Курило повідомив, що за послаблення контролю за роботою груп подовженого дня завідуючому Бережанським райвно М. П. Барановському та директору Куропатницької середньої школи І. С. Матвійків оголошено суворі догани.

У 1987/88 навчальному році скорочено 21 групу, наведено порядок у комплектації решти груп. У Потуторській, Мещівській, Підвисоцькій, Шибалинській школах поліпшено навчально-матеріальну базу груп, придбано достатню кількість іграшок, спортивного інвентаря, технічних засобів. Зміцнено матеріальну базу їдалень Жуківської, Котівської, Підвисоцької, Привітнянської і Рогачинської шкіл, що дозволило поліпшити харчування школярів.

ВИ — НАМ, МИ — ВАМ...

М. Мелюшко, А. Монович та інші жителі села Заполички П'ятихатського району на Дніпропетровщині написали про те, що залізобетонні кільця для колодязів, виготовлені Лихівською дільницею райсільгоспкомунгоспу, за своєю крихкістю не поступаються чеському склу. Їх лист було опубліковано в двадцять третьому номері журналу за 1987 рік.

Голова районного комітету народного контролю І. Я. Ткаченко повідомив, що скаржникам повернуто гроші, сплачені за брак. Збитки, заподіяні реалізацією неякісної продукції, відшкодовано за рахунок винних.

КОРОТКО КАЖУЧИ

● *Чим менше у людини культури, тим більше вона хоче її показати.*

● *Яка ж це єдина думка, коли всі її поділяють?*

● *Чим більше ділових паперів, тим менше діла.*

● *Навіть найдовшого життя замало, аби зрозуміти, що воно — коротке.*

● *Якщо весь час працювати головою, то чим тоді думати?*

С. КРИТИЙ.
м. Москва.

● *Подяка асигнаціями — хабар. Подяка начальника, не підкріплена матеріально,— чорна невдячність.*

● *Кохана має тільки два обличчя: або вона чарівна, або дуже симпатична.*

Семен МАНІН.

СЬОГОЧАСНЕ МИСЛЕННЯ І «ВЧОРАШНІ»

Здавалося б: що там уже про старий рік мову заводити, коли ми обома ногами в новий вступили. І все-таки цю мову належить саме із нього почати, бо він назавжди залишиться новим роком історії, роком, коли нове мислення взяло гору над віджилим і дало свій перший результат — радянсько-американську угоду про знищення цілого класу ядерної зброї.

Під добрим знаком того року народи й нинішній рік зустрічали. При цьому кожен віддавав шану своїм традиційним новорічним звичаям. Але цього разу до тих звичаїв і нове додавалося.

От, скажімо, в італійців заведено в новорічну ніч викидати з вікон своїх домівок старі меблі. А цього разу йшлося не тільки про мотлох, який захаращує житло,— прощаючись із старим роком та новий рік вітаючи, веселі італійці викидали із вікон ще й саморобні макети ракет. І французи не відстали: веселі юрби жителів французької столиці з піснями та сміхом спалювали на вулицях та площах міста такі ж макети. Навколо американської військової бази в Мутлангені, де стоять заокеанські ракети, західні німці влаштували веселий карнавал, освітлений вогнем, у якому горіли подібні ж макети. Народи символічно демонстрували своє бажання очистити наш спільний європейський дім од того, що не лише заважає жити, а й саме життя ставить під знак запитання.

Символічно люди уже розправляються з ракетами. І вірять, що і з самими ракетами, і з ядерною смертю вдасться розправитися. Вірять і прагнуть цього. За даними нещодавніх опитів населення в США, понад 80 відсотків американців стоять за ядерне роззброєння, за подальші переговори з Радянським Союзом. Мільйони й мільйони людей і по той, і по цей бік океану прагнуть цього.

Але деякі людці ладні пупа собі надірвати, аби тільки зірвати процес розрядки. По той бік океану — це ті, кого там уже охрестили «людьми вчорашнього дня». От як, скажімо, колишній міністр оборони США К. Уайнбергер зі своїм колишнім заступником Р. Перлом, із колишнім високим чиновником Білого дому П. Б'юкененом, із колишнім... Та там тих «колишніх» ціла купа. Вони тому й «колишніми» стали, що вперто намагаються жити днем учорашнім. І це дуже символічно, що вони в цю категорію перейшли. Але й серед «теперішніх» іще, на жаль, вистачає таких, що дня вчорашнього, як реп'ях кожуха тримаються. Усім їм радянсько-американський ракетний договір кісткою поперек горла став. Праві мобілізують сили, аби не допустити його ратифікації американськими законодавцями. А якщо це не витанцюється, то бодай так «підрихтувати» та «доповнити» його, щоб усю суть вивітрити.

«Люди вчорашнього дня» шаленіють. Так, один із них, сенатор Джессі Хелмс, назвав договір «мішком із червою». А інший невгамовний ультра, Хауї Філліпс, усякий глузд зі злості втративши, дійшов до того, що уже й самого президента обізвав «корисним для Кремля ідіотом». У статті «Похмуре кудкудакання правих», вміщеній у «Вашінгтон пост», Джеймс Кілпатрік пише: «Найістеричнішим лементом вибухнули два мосьпани, які назвали себе в офіційній заяві «лідерами консерваторів». Ці лідери — Річард Вігенер і Говард Філліпс, обидва із Вашінгтона. Вони самі призначили і обрали себе співголовами «Альянсу проти умиротворення». Суть їх невдоволення зводиться до того, що президент «відродив катастрофічну політику розрядки». Він, за їх словами, «стрімголов скочується до нового Мюнхена». (Мається на увазі мюнхенська змова 1938 року, що відкрила дорогу нацистській агресії. — В. Я.).

І по цей бік океану таку пісеньку можна почути. Он парижани весело макети ракет палять, а їх високопоставлений співвітчизник, міністр оборони Франції А. Жіро в унісон із заокеанськими твердолобими співає — порівнює Договір по РСМД із «новим Мюнхеном для Західної Європи». Сусіда ж і колега його, міністр оборони ФРН М. Вернер закликає західних німців нізащо не «піддаватися на радянські хитрощі» і ревно розпинається за зміцнення натовських засобів «ядерного стримування».

Обидва войовничі міністри, деякі політичні та й інші вічно пра́ві, задивлені у минулий день діячі шукають лазівок, аби, туману напустивши, обійти Договір. Мовляв, ліквідація РСМД на руку лише Радянському Союзові, бо бідолашна Західна Європа стає зовсім беззахисною перед лицем радянської переваги в інших видах озброєнь. Отож, мовляв, треба ту перевагу чимось компенсувати. І, наче й не чувши про наші заклики до подальшого роззброєння, до взаємоприйнятного збалансування і отих самих інших видів озброєнь, силкуються перевернути усе з ніг на голову. І уже гарячково розробляються варіанти тієї «компенсації»: тут вам і модернізація тактичної ядерної зброї, і збільшення ядерної авіації, і ще багато чого такого. Навіть такий собі ракетний гібрид, якому вже й назву підібрано — «французько-західнонімецький «Першінг».

Міністр оборони ФРН у липні цього року має сісти в крісло генерального секретаря НАТО. І можна передбачити, що й у цій своїй іпостасі він од тієї «компенсації» не одступиться, постарається, щоб діяльність північноатлантичного блоку проходила під її облудним знаменом.

Але людство, усупереч усім «вчорашнім», з надією дивиться у майбутнє. І ніхто не годен йому голову назад повернути.

В. ЯКОВЕНКО.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

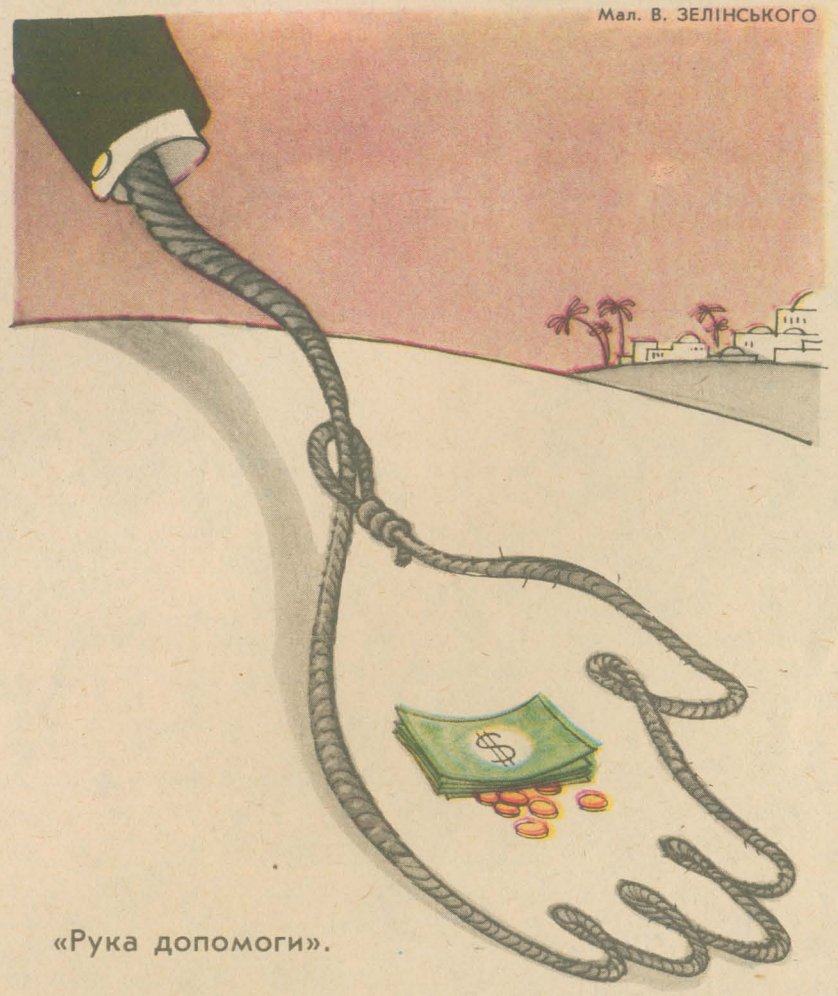

«Рука допомоги».

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Хто стверджує, що я порушую права людини, хай кине у мене камінь!..

Як звірі сороку покарали

Казка

Жили собі в одному старому густому лісі звірі й птахи, спокійно і без особливих пригод. Кожен займався своїм ділом, у кожного свої клопоти — гніздечко звити, кубельце в норі вистелити, їжу роздобути, діток нагодувати. Звісно, не без того, щоб суперечок не виникало, щоб хтось та когось трохи за щось та не поскуб, але в основному все було тихо і мирно.

Та раптом пішли лісом розмови:

— Чули, клишоногий Мишко на пасіку заліз, вулики поламав, хотів медком поласувати, та бджоли так його покусали, що очей не може розплющити? Ач, що надумав, незграбне вайло...

— А вовка, кажуть, учора сільські собаки так обчухрали, що, напевне, доведеться йому шкуру міняти, злодюжці сухороброму...

— А лисиця святенницю з себе удає, а сама по чужих курниках швендяє, безсоромна...

— А сова таке страшидло, що жах! А, бачте, усім хвалиться, що її діти — найкрасивіші й найрозумніші... А в зайця такий смішний куций хвіст, що від реготу можна вмерти. А кабан — то взагалі неотесаний тип, недаремно ж його диким називають. А ворони такі дурні, що, крім свого «кар-кар», більше нічого не знають... Ой, що тепер буде? Треба всім остерігатися, пильно до всіх придивлятися, нікому не довіряти...

Тривожно стало у лісі. Занепокоїлися звірі й птахи, навіть жаби у болоті перестали квакати. З недовірою і підозрою всі дивляться один на одного, кожен боїться, аби про нього не покотилася лісом якась нехороша звістка. Засміють же потім...

А плітки тим часом ширяться, одна гірша від іншої. Врешті-решт, не витримали лісові мешканці, зібралися і пішли до ведмедя як до найбільшого і найсильнішого.

— Не можемо більше так жити. Соромно. Треба щось діяти. Покласти край пліткам. А пліткаря покарати.

Узяв ведмідь і опитав усіх — хто, коли і від кого що почув, і хто найбільше говорить?

І з'ясувалося, що всі нитки ведуть до сороки. Ще й на світ не займається, а вона вже тріщить: тра-та-та, скрекеке, трах-тарах, а той такий, а той сякий. Літає туди-сюди і кого не стріне, одразу: а те ви чули, а там ви бачили? Ні, то ось слухайте. І пішла-поїхала. Одне слово правди скаже, а десять вигадає.

І ухвалив лісовий народ, що сороці треба відрізати язика. Та дуже почала сорока благати:

— Простіть мені. Пожалійте мій язик. Не буду пліткувати, вину свою спокутую.

Змилостивилися звірі й птахи.

— Не будемо тебе язика позбавляти. Але хай він тобі служить для доброго діла. Відтепер літатимеш по лісу і якщо побачиш когось стороннього чи якусь небезпеку, то сповіщай усіх.

І відтоді сорока, як тільки помітить щось підозріле, тріщить, не вгаваючи.

Але іноді вона все ж таки не втримається, візьме та й рознесе якусь плітку. Дається взнаки давня звичка!

Віталій БУЛАВКО.

ПОМІЧНИК

В маленького песика тато
Вартує подвір'я і хату.
Всю ніч йому син помагав,
Як тато вигукував: «Гав!»

Ігор СІЧОВИК.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

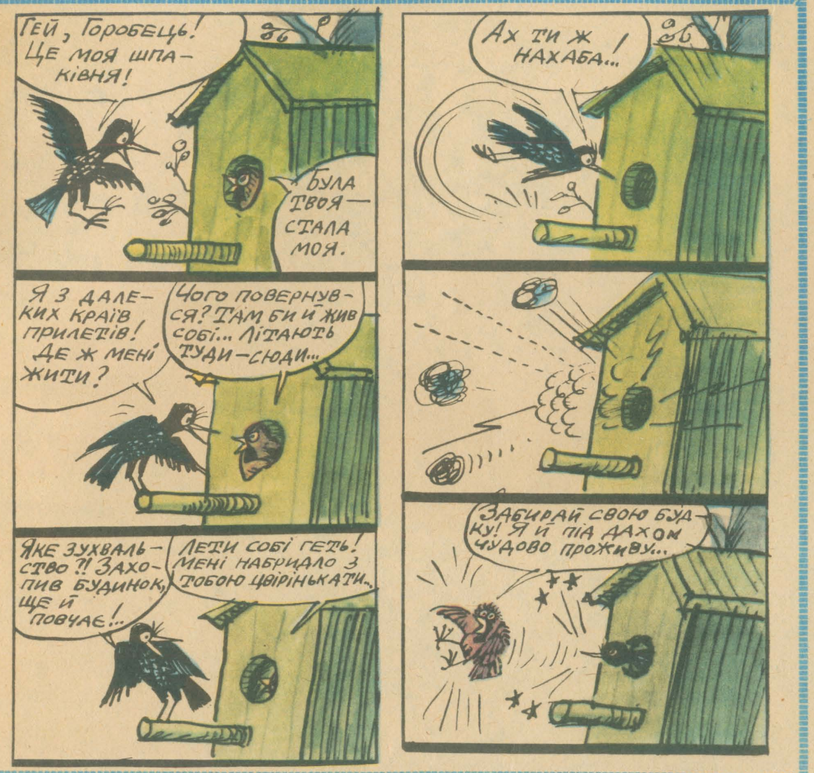

Головний редактор
Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:
В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний художник),
Ю. ІЩЕНКО
(відповідальний секретар),
Ф. МАКІВЧУК,
Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА
(заступник головного редактора)

Журнал «Перець» № 8 (1266)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 17.03.88.
Підписано до друку 05.04.88.
БФ 40876.
70×108 ... Офсетний друк.
2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк.
Тираж 2188950 прим. Зам. 01432.
ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

С Журнал «Перець» 1988 р.

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.
Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.

Адрес редакции:
252047, Киев-47,
ул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються.
Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Теми малюнків цього номера придумали: В. Левонюк, О. Коноваленко, Л. Телятников, В. Чечин, Р. Друкман, А. Васильєнко, В. Бондаренко, В. Зелінський, О. Монастирський, В. Копейченко, А. Слуцький.

ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

Мал. В. ТРОФИМОВА («Капкан», Чебоксари)

— Дивись, Петрівна знову цукор виносить.
— Не метушись, через тиждень вона самогонку принесе, тоді й затримаємо.

Мал. О. ХИТРОВОЇ («Чаян», Казань)

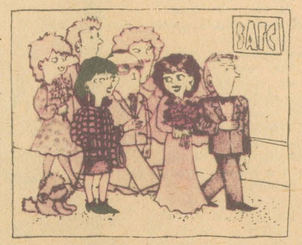

— А хто твій наречений?
— Поки що не знаю, але батькові поганого не запропонують...

Мал. Т. НЕМЦЕВА («Капкан», Чебоксари)

— А ви кажете, що суп неїстівний...

Мал. Л. ЕМІРОВА («Хевекі», Уфа)

— Товаришу міліціонер, будь ласка, заберіть мене!

Мал. А. ЗЕЛІНСКАСА («Шлуота», Вільнюс)

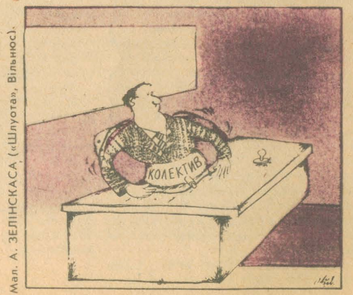

СЛОВАЦЬКІ СМІШИНКИ

Пані Міліса через тин кричить до сусідки:
— Трое ваших хлопців на нашій черешні!
— Боже! А де ж четвертий?!

* * *

Бабуся прочитала онучкові казку про живу воду, а він і питає:
— Бабцю, а чому люди вже не шукають живу воду?
— Тому, що вимушені шукати чисту!

* * *

З метою соціологічного дослідження запитують у пана Ярослава:
— Коли ви найбільше розтринькуєте грошей?
— Коли плачу...

* * *

Молода жінка каже:
— Колись ти для мене був цілим світом. Але відтоді я стала набагато обізнанішою в географії.

* * *

Учителька фізики прийшла до басейну, де купалися її учні, й запитала:
— Петере, як вода?
— Двадцять п'ять градусів.
— Добре, сідай...

* * *

Батько спить після смачного обіду на дивані, а син каже матері:
— Може, його розбудити? Він же попередив, що о п'ятій у нього якась нарада...
— Облиш. Адже лежачи йому зручніше спати.

* * *

Спекотного літа пан Ладислав стрів знайомого і питає:
— У вашому будинку теж висить оголошення, щоб економили воду?
— Так. А я, між іншим, це вже роблю.
— Як саме?
— Приймаю душ із сусідкою.

* * *

— Пане Конвопка, ваші кури завжди лізуть до мого двору!
— Я теж так вважаю, бо вони ніколи не повертаються.

* * *

Мисливець розповідає свої придибенції:
— Якось сиджу в засідці, аж раптом відчуваю подих лева в потилицю...
— І що ти зробив? — округливши очі, запитує один із слухачів.
— Підняв комір!

* * *

До міста приїхала мати студента й поцікавилася у господарки квартири, де живе син, як він поводиться, як учиться.
Здивована господиня питає у матері:
— Хіба ваш син — студент? А я думала, що він працює нічним сторожем!

Переклав із словацької Л. ЛІРНИЧЕНКО.

Страшне перо не в гусака...

«До першого числа засилосували ми п'ятнадцять процентів, а до кінця місяця засилосуємо решту».
(З протоколу зборів).

«Мій дід Омелько має багато орденів. Я хочу бути дідом».
(З учнівського твору).

Надіслав П. ДРАЛО.

«А панорама Кавказьких гір з висоти 4200 метрів, погляд на Кавказькі гори з найвищої їх вершини Говерли (категорійний похід 1986 року) відкрили дітям красу рідної країни».
(З лановецької райгазети «Будівник комунізму» Тернопільської області).

Надіслав В. КАЗМІРЧУК.

«Партком колгоспу імені Калініна доводить до відома редакцію, що поява на робочому місці скотників МТФ № 2 Пидорич І. В. та Ксьонзенка П. Д. була предметом розгляду виїзного засідання громадського суду на зборах у цьому трудовому колективі.

Працівники фермм осудили поведінку їх. На них накладені в адміністративному порядку штрафи в сумі 30 карбованців кожному.

Крім цього цей день вважається прогулом, і на день їм буде скорочено відпустку в 1988 році».

(Із відповіді).

Надіслав І. ДОЛИНСЬКИЙ.

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

ЗЕМНІ ПРИГОДИ ІНОПЛАНЕТЯН

Мал. В. ГОНЧАРОВА

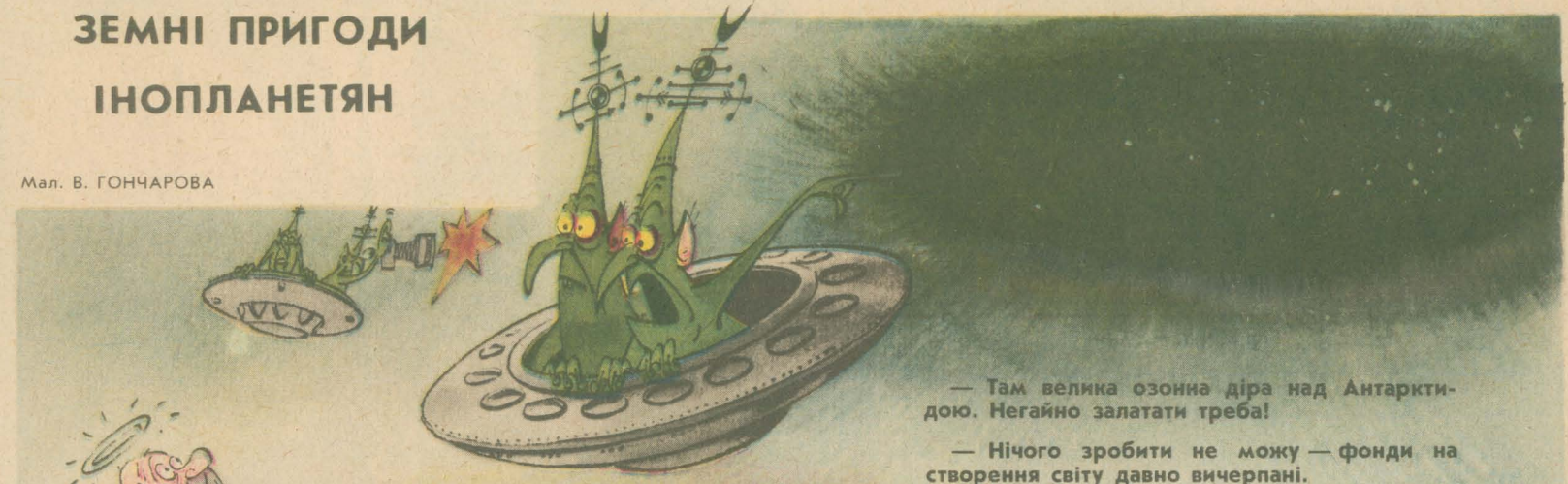

— Там велика озонна діра над Антарктидою. Негайно залатати треба!

— Нічого зробити не можу — фонди на створення світу давно вичерпані.

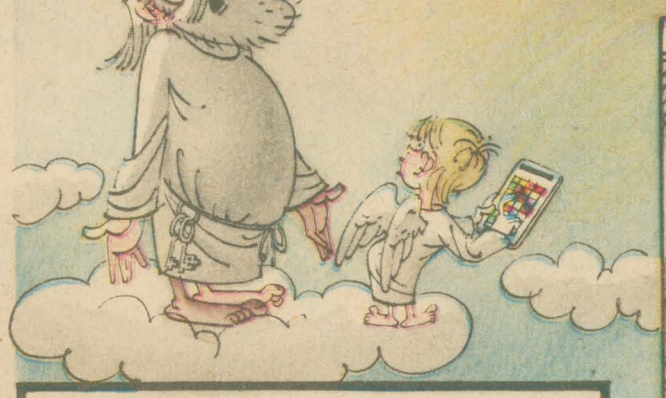

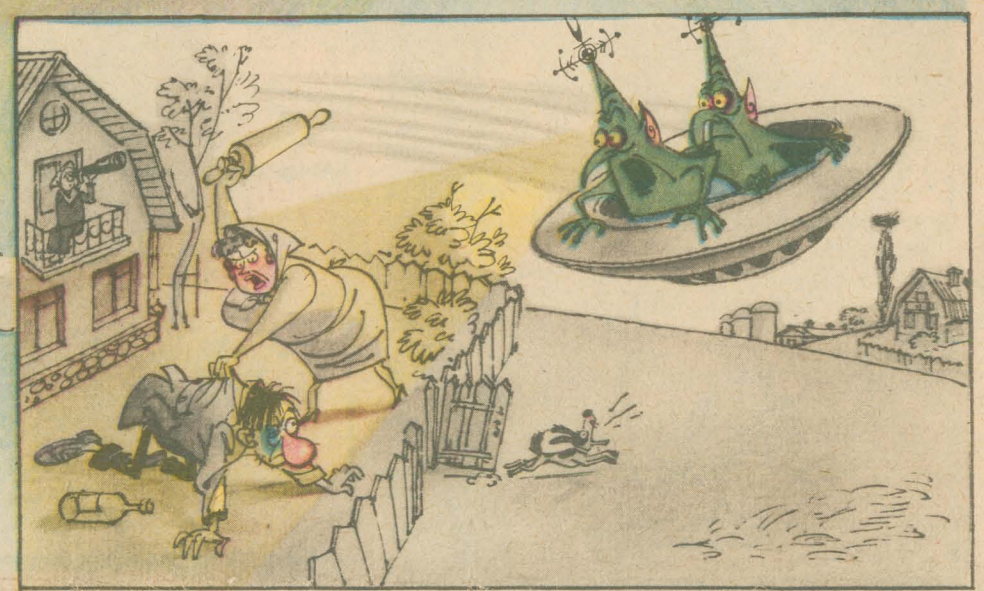

— Дивно: за нашими прогнозами, у них вже давно повинна бути розвинена цивілізація, а тут, виявляється, ще матріархат...

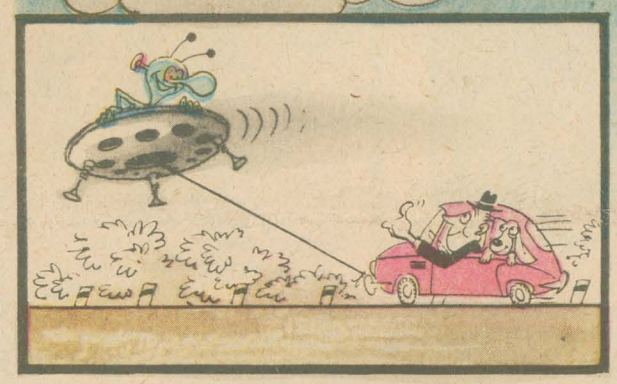

— Я завжди був за корисні контакти...

— Ну й влипли ж!..

— А ви не вірили, що над нашим мікрорайоном інопланетяни пролітали...

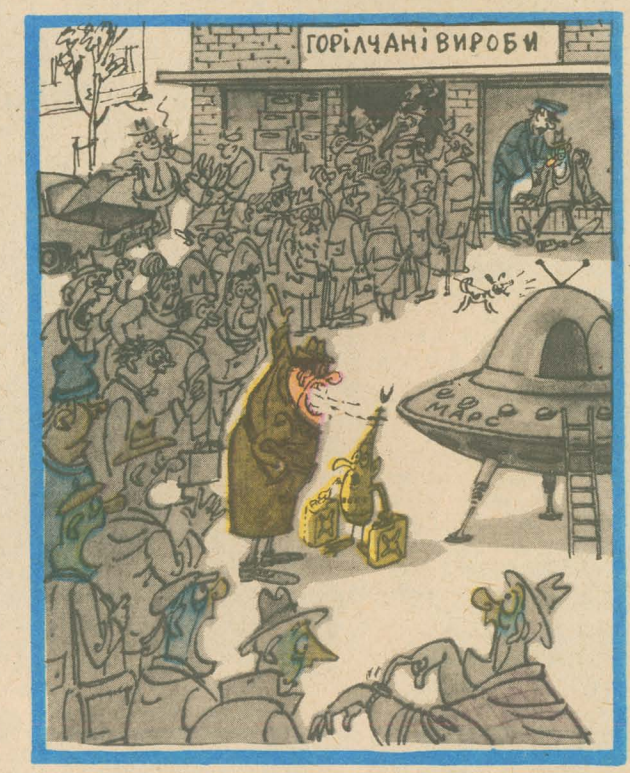

— Нам би заправитись: до Марса не дотягнемо.

— А тут всі стоять, щоб заправитись...

— Та який там самогонний апарат! Ця штука сама до кімнати залетіла.

Отсканировал reduktorer
для rutracker.org